

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος 1Δ'

Συντάξις ἑτησίαι (Ἐν Ἐλλάδι) σφ. 12, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ σφ. 20. — Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται ἀπὸ 1 Γενουαρίου ἐκάστου ἔτους καὶ εἶναι ἑτησίαι. — Γραφεῖον τῆς Διαπολιτείας: Ὀδὸς Ἀρχαίου, 31

31 Ὀκτωβρίου 1882

ΤΟ ΑΚΟΥΣΙΟΝ ΤΑΞΕΙΔΙΟΝ

[Μετάφρασις ἐκ τοῦ γαλλικοῦ].

Συνίματα 1881 σφ. 672

Κ'

Νέον ταξίδιον

Ὁ Πινσὼν καὶ ὁ Ζωηρὸς διηυθύνθησαν πρὸς τὴν παραλίαν βρῖθουσαν ἐμπόρων τῆς Βέρα-Κροῦζ καὶ ὀκνηρῶν. Μετὰ ἡμίσειαν ὥραν λέμβος πεπληρωμένη ἐκ δερματίνων σάκκων περιεχόντων τὴν ἀλληλογραφίαν καὶ τὰς ἐφημερίδας τῆς Εὐρώπης προσήγγισεν εἰς τὴν ἄκραν τὸν λιμένας, οἱ ἄγγλοι δὲ ἀξιωματικοὶ ἐν σολῇ συνώδυσαν τοὺς φαιέλλους μέχρι τοῦ Προξενείου των. Ὁ Πινσὼν ἔκραθε τότε ὅτι τὸ ἀτμοπλοῖον βραδύναν ἐπὶ τεσσαράκοντα ὀκτώ ὥρας, λίαν πιθανῶς ἢ ἀνεχώρει τὴν ἰδίαν ἡμέραν. Ὁ μηχανικὸς ἔδραμεν εἰς τὸ πρακτορεῖον τῆς ἀτμοπλοικῆς ἐταιρίας ὅπως φροντίσῃ περὶ τῆς ἀνεχώρησός αὐτοῦ τε καὶ τοῦ Ζωηροῦ. Ὁ πράκτωρ ὤμιλε τὴν γαλλικὴν καὶ ἀρῶν ἐχάραξε γοιφῶδως τὰ ὀνόματα τῶν δύο ἐπιβατῶν ἐπὶ ροδοχρόου χαρτοῦ, παρουσίασε τὰ εἰσιτήρια πρὸς αὐτὸν λέγων.

— Θὰ πληρώσητε δύο χιλιάδας τριακόσια εἴκοσι φράγκα.

Ὁ Πινσὼν ἀνεστέρησε καὶ ὠχρίασεν. Ἐξέβλεπε τὸ χαρτοφυλάκιον καὶ τὸ βαλάντιον καὶ ἤρξατο ἀριθμῶν πυρετωδῶς τὸ περιεχόμενον ἐν αὐτοῖς ποσόν. Ἀποῦ ἐφιλονείκησεν ἐπὶ τοῦ Καταδὰ δὲν ἠθέλησε ν' ἀφήσῃ τὸν φίλον του νὰ πληρώσῃ ὀλόκληρον τὴν δι' αὐτὸν ναῦλον, διότι αὐτὸς μὲν ἐπέστρεφεν εἰς Εὐρώπην, ὁ δὲ Βοκζολης, ἂν δὲν εὕρισκεν ἀμέσως ἐπασχόλους ἐμεῖ ὅπου μετέβαινε, θὰ εἶχεν ἀνάγκην τοῦ μικροῦ αὐτοῦ κεφαλαίου. Καταλείπων τὸν Φούλτωρα, ὅπου ἐφιλοξενήθη δωρεὰν ἐπὶ ἓνα μῆνα, ὁ Πινσὼν ἐνόμισε καθῆκον νὰ φανῇ γενναϊδῶρας πρὸς τοὺς ὑπηρετὰς τοῦ ἀτμοπλοίου. Τῷ ἀπέμεινον λοιπὸν ἐν τέλει περιπού τετρακόσια φράγκα, ἐξ ὧν πάλιν ὄφειλε νὰ πληρώσῃ τὰ ἐν τῷ *Σεραδαμείῳ τῶν Ἐμπόρων* ἐξοδα, ἀνερχόμενα εἰς τριάκοντα φράγκα καθ' ἑκάστην.

— Κύριε, εἶπεν ὁ μηχανικὸς πρὸς τὸν πράκτορα, ἐπιθύμουν νὰ πληρώσω τὸν ναῦλον ἐμοῦ καὶ αὐτοῦ τοῦ παιδιοῦ ὅταν φθάσωμεν εἰς Σούθαμπτον· εἶνε τοῦτο δυνατόν;

— Βέβαια, ἀπήντησεν ὁ πράκτωρ, ὑπὸ τὸν ὅρον ὅμως πάντοτε ὅτι ἡ ἀποσκευὴ σας ἢ αἱ πραγματεῖαι τὰς ὁποίας θὰ ἐπιβιβάθητε νὰ ἔχουν ἀξίαν δύο χιλιάδων τριακοσίων εἴκοσι φράγκων.

Μαργαρίται ἰδρώτος ψυχροῦ ἐφάνησαν ἐπὶ τοῦ μετώπου τοῦ Πινσὼν. Τὰ τεσσαρά του ὑποκάμισα καὶ τὰ τοῦ Ζωηροῦ δὲν εἶχον βεβαίως τὸ εὐτύχημα ν' ἀξίζωσιν δύο χιλιάδας τριακόσια εἴκοσι φράγκα. Ὁ μηχανικὸς τότε διὰ τοῦ παθητικωτέρου ὕφους ἐπεχείρησε ν' ἀρχίσῃ τὴν διήγησιν τῶν δυστυχιῶν του.

— Μὲ συγχωρεῖτε, κύριε, εἶπεν ὁ πράκτωρ· πρέπει νὰ θέσω εἰς τάξιν τὰ ἔγγραφα τοῦ ἀτμοπλοίου ὅπερ ἀποπέσει τὴν τετάρτην ὥραν, καὶ ἐνοεῖτε ὅτι δὲν ἔχω καιρὸν νὰ σας ἀκούσω. Πληρώσατέ μου, ἂν ἀγαπάτε δύο χιλιάδας τριακόσια εἴκοσι φράγκα· τὰ λεπτά σας τὰ χαρίζω.

— Ἀλλὰ ἐγὼ καὶ τὸ παιδί δὲν εἴμεθα πάρα ἐνέχυρα; ἀνέκραξεν ὁ Πινσὼν. Προκαγγείλατε εἰς τὸν πλοίαρχον νὰ μὴ μᾶς ἐπιτρέψῃ ν' ἀποβιβάσθωμεν ἐκτὸς ἐὰν πληρώσωμεν· μόλις φθάσωμεν εἰς Σούθαμπτον, δύναμαι νὰ προμηθευθῶ χρήματα εἰς εἴκοσι τέσσαρας ὥρας.

— Καὶ ἂν δὲν εὕρητε; παρετήρησεν ὁ πράκτωρ· θὰ εἰσθε εἰς Εὐρώπην, ὁ δὲ πλοίαρχος ἠναγκασμένος νὰ σας διατρέφῃ, θὰ εὕρῃ συμπερόπερον νὰ σας ἀποβιβάσῃ. Καὶ τότε θὰ ἔχω νὰ πληρώσω ἐγὼ ὅσα ἐξοδα ἐκάματε ἐντὸς τοῦ πλοίου, πράγμα ὅπερ δὲν ἐπιθυμῶ. Εἰσθε τίμιος ἄνθρωπος, τὸ πιστεύω· ἀλλ' ἂν θέλετε νὰ ἐπιβιβάσθητε, πρέπει νὰ μὴ φέρετε πρῶτον δύο χιλιάδας τριακόσια εἴκοσι φράγκα, ἢ τὴν ἐγγύησιν ἐνὸς ἐμπόρου ἐκ τῆς πόλεως ταύτης.

— Ἀπὸ χθὲς μόλις εὕρισκον εἰς Βέρα-Κροῦζ καὶ δὲν γνωρίζω κανένα· ἀνεχώρησα ἀπὸ τὸ σπίτι μου. . . .

Πλὴν ὁ πράκτωρ δὲν ἤκουε πλέον, ὦν λίαν ἀπασχολημένος. Ὁ Πινσὼν καταβεβλημένος ἔλαθεν ἐκ τῆς χειρὸς τὸν Ζωηρὸν καὶ ἐξῆλθε μεταβάς παρὰ τῷ προξένῳ τῆς Γαλλίας, πρὸς ἂν διαγῆθῃ τὴν ἀμχανίαν του.

— Τί θέλετε νὰ σας κῆνω; ἠρώτησεν ὁ πρόξενος.

— Νὰ καταβάλητε τὸ ἀναγκαῖον διὰ τὴν ἐπιστροφήν μου ποσόν, νὰ ἐγγυηθῆτε δι' ἐμέ. Εἶμαι πολίτης Γάλλος καὶ. . . .

— Σκέφθητε, κύριε, ἐπανέλαθεν ὁ πρόξενος

μετά γλυκύτητας ὅτι αὐτὸ δὲν εἶνε ἀρετὴ αἰτία ὧστε νὰ σὰς δανείσω τὸ ὅπως ἀήποτε ἀρετὰ σπουδαῖον χρηματικὸν ποσὸν, τὸ ὁποῖον μοι ζητεῖτε. Καθ' ἑκάστην πτωχοὶ μετανάσται εὐρίσκονται εἰς τὴν ἴδιαν ὕμῶν θέσιν. Ἐὰν ἐπειθήμην εἰς τὰς δυνάμεις τῆς καρδίας μου, θὰ διένειμον ἑκάστὸν χιλιάδας φράγκων τὸ ἔτος, ἐνῷ δὲν ἀπολαμβάνω εἰμὴ δέκα χιλιάδας, καὶ ἐπειδὴ τὰ τροφίμα εἶνε ἀκριθὰ, μόλις ὁ μισθὸς αὐτὸς με ἐξαρκεῖ διὰ τὰ ζῆσω.

— Δὲν σὰς ζητῶ παρὰ μίαν προκαταβολήν, ἀπήντησεν ὁ Πινσὼν. Δόξα τῷ Θεῷ ἔγω μικράν τινα παρουσιάζω καὶ θὰ δυνῆθῃ νὰ σὰς ἀποδώσω τὸ ποσὸν εἰς ὠρισμένην προθεσμίαν.

— Τὸ πιστεύω, ἀλλὰ δὲν δύναμαι νὰ σὰς δώσω ὅ,τι δὲν ἔχω. Ἐὰν ὑπῆρχεν ἐδῶ γαλλικὸν πολεμικὸν πλοῖον, θὰ ἐνθροῦν ὅπως σὰς παραλάβῃ· ἀλλ' ὅσον καλὴν διάθεσιν καὶ ἂν ἔχω νὰ σὰς φανῶ χρήσιμος, δὲν δύναμαι νὰ σὰς χορηγήσω τὴ σημαντικὴν ποσὴν, ὅπερ μοι ζητεῖτε.

Ὁ Πινσὼν ἐπέμεινε ἐπὶ πολὺ, ἀλλ' ὁ πρόξενος ἀντέτασεν αὐτῷ πάντοτε τὰ αὐτὰ ἐπιχειρήματα. Καθ' ἡμέραν εἶχε τοιοῦτου εἶδους αἰτήσεις καὶ, ὅσον καὶ ἂν ἦτο ἀγαθὸς, ὑποχρεῖτο νὰ βύθῃ τὰ ὄντα.

— Τί θὰ γείνω τότε! ἀνέκραξεν ὁ μηχανικὸς ἀπαλπίς.

— Γράψατε εἰς τὴν Γαλλίαν νὰ σὰς στείλουν χρήματα, ἀπήντησεν ὁ πρόξενος.

— Ἀλλὰ πότε θὰ λάβω ἀπάντησιν;

— Εἰσποεῖ νὰ λάβετε μετὰ τρεῖς μῆνας, ἂν εἶνε ἐπιμελής ὁ ἀνταποκριτὴς σὰς.

— Τρεῖς μῆνας! ἐκράβυασεν ὁ Πινσὼν. Θὰ μείνω ἐδῶ τρεῖς μῆνας, ἐνῷ ἡ ὑπηρετήσί μου, τὸ ἐνοίκιον, αἱ μετοχαί . . .

— Ὁ μηχανικὸς παρ' ὀλίγον ἐπνίγετο· ἀλλ' ὁ Ζωηρὸς, καίπερ κατὰ τὸ φρινόμενον τεθλιμμένος, ἤσθάνετο ἀκατάστατον ἐπιθυμίαν νὰ ἐκτελέσῃ ἐν ἐπικίνδυνον ἔλμα.

Ὁ πρόξενος, ὅπως καὶ ὁ πράκτωρ τῆς ἀτμοπλοικῆς Ἑταιρίας ἐπείγετο ν' ἀσχοληθῇ εἰς τὴν ἀλληλογραφίαν του· ἀπέπεμψε λοιπὸν τὸν Πινσὼν. Ὁ μηχανικὸς ἐπορεύθη πάραυτα εἰς τὸ ξενοδοχεῖον καὶ παραλάβων κατὰ μέρος τὸν ξενοδόχον προσεπάθησε νὰ τὸν μαλάξῃ.

— Δὲν ἀμφιβάλλω περὶ τῆς τιμιότητός σου, τῷ ἀπήντησεν ἑκεῖνος, ἀλλὰ συλλογίσθητε κύριε, ὅτι δὲν δύναται τις νὰ δανείσῃ ἀπλῶς καὶ ὡς ἔτυχε τρισχίλια φράγκα εἰς ἀραιὴν ἐν γνωρίζει μόλις περὶ δύο ἡμερῶν καὶ ὅστις θὰ καταλίπη ὀπισθὲν τοῦ ἀπόστασιν δύο χιλιάδων λευγῶν.

Ὁ Πινσὼν μετέβη παρὰ τινι γάλλῳ ἐμπόρῳ, τῷ ἐξέθηκε τὴν θέσιν του καὶ ὑπεσχέθη νὰ τὸ ἀποδώσῃ διπλοῦν καὶ τριπλοῦν τὸ ποσὸν, ὅπερ ἤθελε τῷ δανείσει. Ἀλλ' ἡ προσφορὰ αὐτῆ ἐπὶ νόγκε ἀποτέλεσμα ἐναντίον τοῦ προσδοκωμένου. Ὁ ἔμπορος διεμαρτυρήθη ὅτι δὲν ἦτο τοιοῦτό-

ρος, ὅτι δὲν εἶχεν ἀρκετὰ χρήματα διὰ παρομοίας ἐπιχειρήσεις, ὁ δὲ ταλαίπωρος Πινσὼν ἐπορεύθη ἐκ νέου πρὸς τὴν κατοικίαν τοῦ πράκτορος. Πλὴν τὴν φορὰν ταύτην οὐδὲ κἀν νὰ τὸν πλησίσαισι ἠδυνήθη.

— Πάρε, παιδί μου, εἶπε σύρων τὸν Ζωηρὸν πρὸς τὸ ξενοδοχεῖον εἶνε πεπωμένον νὰ ζήσωμεν τρεῖς μῆνας εἰς αὐτὸ τὸ καμίνι· ἀφοῦ εἶνε ἀνάγκη, θὰ γράψω.

Ὁ Πινσὼν ἤρξατο μόλις γράφων τὴν ἐπιστολήν, ὅτε ἀντήχησε κρότος τηλεβόλου. Ἐδραμε πρὸς τὸ παλάτιον καὶ εἶδε τὴν καπνοδόχον τοῦ ἀτμοπλοίου ἐρευγομένην κύματα καπνοῦ. Τὸ μέγα σκάρος φέρον παρὰ τὴν πρύμναν κυματίζουσεν τὴν ἀγγλικὴν σημαίαν ἐσεισθη, ἐκινήθη, ἐχαιρέτησε τὸ φρούριον τοῦ Ἀγίου Ἰωάννου Ὀλλόκ, διήλθε μετὰ προσοχῆς διὰ τῶν σκοπέλων καὶ ἀνήχησε εἰς τὸ ἀνοικτὸν πέλαγος.

Ὁ Πινσὼν ἐνόμισε κατ' ἀρχάς ὅτι ἐπρόκειτο περὶ ἀπλοῦ ἐλιγμοῦ, ἀλλὰ μετ' ὀλίγον ἐνόησε τὴν ἀλήθειαν. Τὸ ἀτμοπλοῖον ἀνεχώρησε, ἡ δ' ἀναχωρησις αὐτῆ κατεδίκαζεν αὐτὸν εἰς ἑνὸς μῆνός ἐπὶ πλέον δικιμονὴν ἐν Βέρα-Κρούζ.

Ἐπὶ δέκα λεπτά ἔμεινε ἀκίνητος παρατηρῶν τὸν ὀρίζοντα, ὡσανεὶ ἠλπίζε νὰ ἴδῃ τὸ ἀτμοπλοῖον ἐπιστρέπον καὶ εἰσερχόμενον εἰς τὸν λιμένα. Ἐλαφρὸς ἠρόρυθος ἤκούσθη ὀπίσθεν αὐτοῦ καὶ στρέψας τὴν κεφαλὴν ἔμεινε κεχρῆνός βλέπων τὸν Ζωηρὸν μετὰ τὴν κεφαλὴν πρὸς τὰ κάτω καὶ τοὺς πόδας πρὸς τὰ ἄνω. Ὅτε τὸ παιδίον ἐπαπέπασεν ἐπὶ τῶν ποδῶν του, ἤρῳβρισε καὶ ἔταπεινωσε τοὺς ὀφθαλμοὺς τεθρουδημένον.

— Μήπως χαίρεται διὰ τὴν ἀξιοθρήνητον θέσιν εἰς τὴν εὐρισκόμεθα; ἤρώτησεν ὁ μηχανικὸς μετ' αὐστηρότητος. Δὲν εἰζεύρισε, ταλαίπωρε, ὅτι εὐρισκόμεθα περισσότερο ἀπὸ δύο χιλιάδας λεύγας μακρὰν τῆς Γαλλίας χωρὶς πόρους καὶ καταδικασμένοι ἴσως ν' ἀποθάνωμεν τῆς πείνας; Δὲν εἰζεύρισε; . . .

— Θὰ ἐργασθῶμεν, κύριε, ἀπήντησε τὸ παιδίον· ἐπὶ τέλους δὲν εἶνε φοβερώτερον νὰ χαθῇ τις εἰς τὴν Βέρα-Κρούζ παρὰ εἰς τὸ Λονδίον. Δὲν δοιλοῦμεν ἰσπανικά· ἀλήθεια· ἀλλ' ὑπάρχουν εἰς αὐτὴν τὴν πόλιν Ἀγγλοὶ καὶ Γάλλοι καὶ ἐμποροῦμεν νὰ ζητήσωμεν ἀπ' αὐτοὺς ἐργασίαν. Ἄν ὁ πρόξενος δὲν ἔβλει νὰ σὰς δανείσῃ χρήματα, θὰ μὰς βοηθήσῃ τοῦλάχιστον νὰ εὐρωμεν μίαν ἐνασχόλησιν διὰ νὰ κερδίζωμεν τὸ ψωμί μας. . .

— Ὅλα τὰ φοβοῦμαι, μικρὲ, ἀπήντησεν ὁ Πινσὼν καταπραῦνθεῖς. Εὐκόλον εἶνε νὰ λέγῃ κανεῖς ὅτι εὕρισκει ἐργασίαν. Ἀλλὰ πιστεύεις ὅτι ἀμέσως εἰσπορῶν νὰ μοὶ ἀναθέτουν μίαν ἐργασίαν εἰς αὐτὴν τὴν πόλιν, ὅπου εἶμαι ἄγνωστος;

— Ὁ Βοαζολῆς δὲν εἶνε γνωστὸς εἰς Νέαν Ὑόρκην καὶ ἐν τοσοῦτῳ . . .

— Ὁ Βοαζολῆς! ἀνέκραξε ὁ Πινσὼν· καλὴν στιγμὴν ἐκλέγεις διὰ νὰ μοῦ τὸν ἀναφέρῃς αὐτὸν

τὸν. . . Ἄς σιωπήσω! Ὁ Βοαζολῆς, μικρὲ μου, ἔχει μαζί του τὰ διπλώματά του, τὰ ἀποδεικτικά του, τὰς συστατικὰς ἐπιστολάς του καὶ ἀρκετὰ χρήματα, ὥστε νὰ ζήσῃ δύο ἔτη χωρὶς νὰ πιάσῃ ἐργασίαν, καὶ νὰ ἐπιστρέψῃ κατοπιν εἰς τὴν Γαλλίαν, ἂν ἐπιθυμῇ. Τί μοῦ δοιλεῖς διὰ τὸν Βοαζολῆ καὶ συγκρίνεις τὴν θέσιν του μετὰ τὴν ἰδικήν μου;

Μέχρι τῆς νυκτός ὁ Πινσὼν περιήρχετο κατὰ μῆκος καὶ κατὰ πλάτος τὸ δωμάτιον, ὁ δὲ Ζωηρὸς, βλέπων τὴν ἀθημονίαν του, ἔμεινε ἀκίνητος εἰς γωνίαν τινα καὶ δὲν ἐτόλμα νὰ δοιλήσῃ. Ὁ κώδων ἐκάλεσε τοὺς ἐν τῷ ξενοδοχείῳ εἰς τὸ γεῦμα, καὶ ὁ Πινσὼν ἐφάνετο μὴ ἀκούων.

— Κύριε, τῷ εἶπεν ὁ Ζωηρὸς, ἂν φάγωμεν καὶ σήμερα δὲν θὰ χάσωμεν τίποτε.

Ὁ Πινσὼν ἔστεισε τὴν κεφαλὴν καὶ ἀμφοῖτεροι κατῆλθον εἰς τὸ ἐστιατόριον. Ὁ Ζωηρὸς ἐφαγε μετὰ πολλῆς ὀρέξεως, παρεκίνει δὲ κρυφίως τὸν σύντροφόν του λησημονοῦντα ἐνίστα τὸ φραγτὸν, νὰ πράξῃ τὸ αὐτό. Τὸ μειράκιον συνειθίσκην εἰς ζωὴν στερησῶν, ἀνάθετον πολλὰ εἰς τὴν Πρόνοιαν τὸ γεῦμα τῆς αὔριον, ἐξελήσαστο βλέπον τὴν στενοχωρίαν τοῦ συντρόφου του. Τὸν ἤκουσε περιπατοῦντα κατὰ μῆκος καὶ πλάτος ἐπὶ τινας ὥρας τὴν νύκτα καὶ θλιδόμενος διὰ τὴν τόσῃ αὐτοῦ ἀθημονίαν, ἀπεκοιμήθη κακῶς ἔχων.

Τὴν ἐπιθύριον μετὰ τὸ πρόγευμα ὁ Πινσὼν ἐπορεύθη παρὰ τῷ προξένῳ.

— Ἐβρόντισα δι' ὑμᾶς τῷ εἶπεν ὁ πρόξενος, ἐπειδὴ ἡ θέσις σου πολὺ μ' ἐνδιαφέρει· δυστυχῶς δὲν δύναμαι νὰ σὰς δώσω εὐχαρίστους ἀγγελίας. Εὕρισκεται ἐντός τοῦ λιμένος γαλλικὸν πλοῖον, τοῦ ὁποῖου ὁ πλοίαρχος συγκατατίθεται νὰ σὰς μεταφέρῃ εἰς Γαλλίαν. Ἀλλὰ θὰ μεταβῇ πρότερον εἰς Κεμπέξ διὰ νὰ παραλάβῃ φροτίον καὶ μόλις μετὰ ἕνα καὶ ἡμισυν μῆνα θ' ἀναχωρήσῃ δι' Ἄβρον.

— Καλλίτερον αὐτὸ παρὰ νὰ μείνω ἐδῶ τέσσαρας μῆνας! ἀνέκραξεν ὁ Πινσὼν· δέχομαι.

— Συλλογίσθητε ὅμως, εἶπεν ὁ πρόξενος, ὅτι ὁ εἰς καὶ ἡμισυν μὴν τὸν ὁποῖον ὑπολογίζεις ὁ πλοίαρχος μετὰ τὰς δυσχερεῖας, τὰς ὁποίας ἀπαντοῦν πάντοτε τὰ ἱστιόρορα πλοῖα εἰς αὐτὰ τὰ μέρη, πρέπει νὰ ὑπολογισθῇ ὡς δύο μῆνες· χρειάζονται ἀκολούθως ἄλλοι δύο μῆνες διὰ νὰ φθάσῃτε εἰς Εὐρώπην, ὥστε θὰ σὰς ἤρχετο καλλίτερον νὰ γράψῃτε καὶ ν' ἀναχωρήσῃτε μετὰ τὸ ἀτμοπλοῖον, ἅμα λάβετε τὰ χρήματα.

— Καὶ ἐν τοσοῦτῳ πῶς θὰ ζήσω; εἶπεν ὁ μηχανικὸς.

— Κύριε, ἐπανέλαθεν ὁ πρόξενος, ἂν αἱ δύο ἡμισυν χιλιάδες εἶνε ποσὸν ὑπερβάτιον τὰς δυνάμεις μου, δύναμαι ὅμως νὰ σὰς δανείσω μερικὰς εκατοντάδας φράγκων.

Ὁ Πινσὼν ἐδέχθη τὴν χεῖρα τοῦ προξένου μετὰ συγκινήσεως.

— Ἴδωμεν, ἐξηκολούθησεν οὗτος, ἄς ἐξετάσωμεν τὴν θέσιν μου. Ἡ ζωὴ εἶνε πολὺ ἀκριθὴ εἰς Βέρα-Κρούζ· ὁμοῦ μετὰ τὸν μικρὸν σου σύντροφον θέλετε τοῦλάχιστον εἰκοσι φράγκα τὴν ἡμέραν. Εἴς ἄλλου ὁ κίτρινος πυρετὸς ἀρχίζει ν' ἀνακρίνεται καὶ δὲν πρέπει νὰ ἐκτίθητε ἀνωφελῶς εἰς τὰς προσβολὰς του. Ἀναχωρήσατε δι' Ἰκαλάπαν ἢ δι' Ὀριζάβαν· ἀναμείνατε ἐκεῖ τὸν στιγμὴν τῆς ἀναχωρήσεώς σου, καὶ θὰ εἴσθε προφυλαγμένοι ἀπὸ τὴν τρομερὰν ἀσθένειαν, ἥτις κατὰ τὴν ἐποχὴν τῶν βροχῶν μεταβάλλει τὴν Βέρα-Κρούζ εἰς ἀληθῆ νεκρόπολιν.

Τὰς φρονίμους ταύτας συμβουλὰς ἀπεφάσισεν ὁ μηχανικὸς ν' ἀκολουθήσῃ. Λαβὼν συστατικὰν ἐπιστολήν πρὸς ἔμπορον τινα ἐν Ἰκαλάπῃ, ἀπεχαιρέτησε τὸν πρόξενον, ὅστις τῷ ἔδωκε τὴν ἄδειαν ἐν ἀνάγκῃ νὰ ἐκδώσῃ τραβηκτικὴν τρικαστίαν φράγκων ἐπ' ὀνόματί του. Ἐπλήρωσε τὴν λογαριασμὴν τοῦ ξενοδόχου, καὶ ἀφοῦ ἠγόρασεν ἐν βεβόλθεσ, ὑποδήματα καὶ βιβλίου δι' αὐτὸν καὶ τὸν Ζωηρὸν, τῷ ἀπέμεινον καὶ διακόσια φράγκα. Τὴν μεθεπομένην ἡμέραν, φέρον μετ' ἑαυτοῦ ἐργόγραφους τινας παραγγελίας καὶ ἐν μικρὸν ἐγγειρὶδιον φράσεων ἰσπανικῶν, ὁ Πινσὼν μετὰ τοῦ Ζωηροῦ ἐξῆλθον τῆς Βέρα-Κρούζ καὶ εἰσῆλθον ἐντός τῆς ἀμμώδους ἐκτάσεως τῆς περικυκλούσης τὴν πόλιν. Ὅπως φθάσασιν εἰς Ἰκαλάπαν ὠρεῖλον νὰ δὲσύνωσιν ἑκατὸν εἰκοσι χιλιόμετρα καὶ νὰ διέλθωσι διὰ δασῶν γειμόντων πηθήμων, διὰ λειμώνων, ἐν οἷς ἐτρέποντο πολυάριθμοι ταῦροι. Διψῶν νὰ ἴδῃ τὸ θέαμα τοῦτο ὁ Ζωηρὸς ἤθελεν ἂν ἦτο δυνατόν νὰ τρέχῃ ἀντὶ νὰ περιπατῇ.

ΚΑ'

Ὁ κίτρινος πυρετός

Μόλις ὑπερέβη τὰ τείχη τῆς Βέρα-Κρούζ ὁ Ζωηρὸς ἤρχισε νὰ μὴ κρύπτῃ πλέον τὴν χαρὰν, ἣν ἠσθάνετο. Τέλος πάντων θὰ ἐπασκέπτετο τὰ Παρθένα δάση καὶ θὰ ἔβλεπεν ἐγγύθεν τὰς γώρας τοῦ Νέου Κόσμου, ἄς ἡ φαντασία του, διεγερθεῖσα ὑπὸ τῶν περιπετειῶν τοῦ Ροδινσώνος, ἐξαφθεῖσα δὲ κατόπιν ὑπὸ τῶν διηγῶσιν τοῦ πληρώματος τοῦ Φούλτσορος, τῷ παρίστα ὡς εἰδός τι παραδείσου πεφυτευμένου διὰ δειδρῶν ἐχόντων κυκνοὺν τὸ φύλλωμα, χρυσὰ τὰ ἀνθή καὶ ἀδαμαντίνους τοὺς καρπούς. Ὁ Πινσὼν ἐφάνετο ἐκτελῶν μετ' ὑποταγῆς τὸ νέον ταξιδίον, ὅπερ ἡ ἀνάγκη τῷ ἐπέβαλλεν· πλὴν δύσπιστος γενόμενος ἤδη, ἐφοβέτο μὴ ἀπρόοπτοι περιστάσεις τὸν σύρωσιν εἰς σμῆλαιον, ἀντίθετον ἐκεῖνου πρὸς ὃ ἐβάδιζε καὶ τὸν ὀδηγήσωσιν εἰς Μεξικὸν, ἐνῷ αὐτὸς ἐπίστευεν ὅτι μετέβαιεν εἰς Ἰκαλάπαν.

Ἐπὶ μίαν ὥραν οἱ δύο ταξιδιώται περιπάτησαν ἐπὶ ἐδάφους γέμοτος ὑψωμάτων κινητῆς ἄμμου, ἐν εἶδει μικροσκοπικῆς Σαχάρας, ἣν ὁ βόρειος ἀνεμὸς, ὁ σιμὸν οὗτος τῶν μεξικανικῶν ἀκτῶν, συνταράσσει καὶ μεταβάλλει ἀκατακτῶ-

στωσ. Βλάστησις οὐδεμία ἐφαίνετο ἄλλη ἐκτός τῶν μιμοζῶν, ἀσθενικῶν, ξηρῶν, ἡλκιομένων, μεθ' ὧν ἀνεμίγυντο πού και που κάμποι τινές. Ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν μεγάλαι σαυραὶ πράσιναι ἢ φαικί, ἐτεμον τὴν ὁδὸν ἢ ἐξεφάνιζοντο ἐντός ὀπῆσ τινός. Τοσοῦτον πινηρῆσ ἦτο ὁ καύσων, ὥστε ὁ Ζωηρὸς κλίνων τὴν κεφαλὴν, μόλις ἠδύνατο νὰ στρέψῃ περίξ τὸ βλέμμα καὶ ἀνά πᾶσαν στιγμὴν ἔφερε εἰς τὰ χεῖλη τὴν πεπλωμένην ὕδατος καλοκύνθην, δι' ἧσ τὸν εἶχεν ἐφοδιάσει ὁ Πινσῶν.

— Ὡχ περιπατοῦμεν πάντοτε εἰς τὴν ἀμμον ἕως νὰ φθάσωμεν εἰς Ἱαλάπαν, κύριε; ἠρώτησεν αἰφνης τὸ παιδίον.

— Κατὰ τὸ δρομολόγιον, ὅπερ μοὶ ἐχάραξεν ὁ πρόξενος, ἀπήντησεν ὁ μηχανικός, ἔχομεν νὰ διατρέξωμεν ἐξ χιλιόμετρα ἀμώδους ἐκτάσεως πρὶν πατήσωμεν εἰς στερεὰν γῆν. Ἀλλ' ἐπειδὴ εἰς κάθε τρία βήματα τὰ ὁποῖα κάμνομεν πρὸς τὰ ἔμπροσθ, ἡ σειομένη ἀμμος μᾶς ἀναγκάζει νὰ κάμωμεν ἐν πρὸς τὰ ὀπίσω, πρέπει νὰ λογαριάζωμεν ὀκτὼ χιλιόμετρα.

— Δὲν εἶνε καθόλου εὐχάριστος αὐτὸς ὁ δρόμος.

— Εἶνε πολὺ κοπιώδης, ὅπως ὅλα τὰ μὴ στερεὰ ἐδάφη διὰ τὰ δῖποδα. Αὕτη ἦτο μία ἀπὸ τὰς αἰτίας διὰ τὰς ὁποίας ἐρευρέθησαν αἱ ὁδοί. Ἀλλὰ μὴ πίνης τόσον συχνά, διότι βλάπτει.

Ἐπὶ ἡμίσειαν ἔτι ὧρον ὁ Πινσῶν καὶ ὁ Ζωηρὸς ἐβάδιζαν ἐν σιγῇ. Ἀφίκοντο εἰς τοὺς πρόποδας λοφίσκου τινός ἐξ ἄμμου, τοῦ ὑψηλοτέρου ἐξ ὧσων εἶχον συναντήσει. Ἡ ἀνάβασις ὑπῆρξε λίαν κοπιώδης. Οἱ ὀδοιπόροι, ἔχοντες ξηρὸν τὸν φάρυγγα καὶ τὰ ὄμματα φλογισμένα ἐκ τῆς ἀντανάκλασεως τῆς ἀμμου, ἥσθμαινον. Φθάσαντες εἰς τὴν κορυφὴν ἐστάθησαν πρὸς στιγμὴν ἐνώπιον αὐτῶν εἰς ἀπόστασιν δύο περίπου χιλιομέτρων ἐφαίνετο γραμμὴ πρασίνη.

— Μήπως εἶνε παρθένον δάσος; ἠρώτησε πάραυτα ὁ Ζωηρὸς.

— Δὲν πιστεύω, εἶπεν ὁ Πινσῶν μειδιῶν. τὰ παρθένα δάση δὲν εὐρίσκονται σιμὰ εἰς τοὺς δρόμους. Εὐρίσκόμεθα εἰς μίαν διακλάδωσιν τῆσ ὁδοῦ ἣτις φέρεται ἀπὸ Βέρα-Κρούζ εἰς Μεξικόν. Ἡ ὁδὸς αὕτη κατεσκευάσθη ὑπὸ τῶν Ἰσπανῶν καὶ εὐρίσκονται ἐν αὐτῇ ἔργα ἐφάμιλλα τῶν Ῥωμαϊκῶν. Ἀλλὰ μέχρι τοῦδε οὐδὲν ἀξιοθαύμαστον ἀπηντήσαμεν.

Οἱ δύο ὀδοιπόροι, στραφέντες ὅπως ὑπαλογίσσωσι τὸν δρόμον, ἐδιήνυσαν, εἶδον μακρὰν τὴν θάλασσαν σπινθηροβολοῦσαν. Ὁ Πινσῶν, ὅν ὁ καύσων ἠνίχλει ὑπερμέτρως, παρεπονείτο ὅτι ἦλγει τὴν κεφαλὴν ἐσπευσε τὸ βλεμμα, ὅπως φθάσῃ εἰς τὰ δένδρα, ἅτινα ἐφαίνοντο μακρόθεν σχηματίζοντα μικρὸν δάσος.

Ὁ μηχανικός κατέπεσε μᾶλλον ἢ ἐκάθησε παρὰ τὴν ρίζαν τοῦ πρώτου δένδρου, ὅπερ συνήνησε, καὶ ὅπερ ἦτο ἰσχνή τις κομμιοφόρος ἀκα-

κία, ἔχουσα κονιορτῶδες φύλλωμα. Καὶ ὁ Ζωηρὸς, ἐπίσης κεμηκῶς ἐκ τῆσ τοιαύτης ἐπὶ τῆσ φλογερῆσ ἀμμου πορείας δὲν παρετήρησεν ὅτι τὰ πτηνὰ, ἅτινα ἄμα τῇ προσεγγίσει τῶν ἐφυγον ἐκ τοῦ δένδρου ἦσαν δύο ψιττακοί.

Μόλις εὐρέθη ὑπὸ σκιᾶν ὁ Πινσῶν ἐξετάθη χαμαὶ καὶ ἀπεκοιμήθη. Ὁ Ζωηρὸς ἀφοῦ ἔπιεν ἀφθότως καὶ ἀνεπαύθη, ἀνέκτικε τὴν περιεργίαν του.

— Βέβαια, ἐσκέφη, εἶνε πλέον βαρὺ νὰ περιπατῇ κανεὶς εἰς τὰ περιχώρα τῆσ Βέρα-Κρούζ παρὰ εἰς τὰς ὁδοὺς τοῦ Λονδίνου. Τί ἦλιος! Κοντεύω νὰ πιστεύσω ὅτι δὲν εἶνε ὁ ἴδιος ἐκεῖνος ὅπου ἐβλεπα εἰς τὴν Ἀγγλίαν, τόσον εἶνε πλατύς, κόκκινος καὶ φλογερὸς.

Βλέπων περίξ αὐτοῦ, παρετήρησε τότε ὅτι τὰ χόρτα ἐφ' ὧν ἐκάθητο, οὐδὼς ὠμοίαζον πρὸς τὰ εὐρίσκόμενα ἐν τοῖς κήποις τοῦ Λονδίνου, ἠγέρθη δὲ δι' ἐνός ἀλματος, βλέπων ἐρχόμενον πρὸς αὐτὸν κάθησον φέροντα ἐπὶ κεφαλῆσ μακρὸν κέρασ.

— Ἐπρεπε νὰ εἶν' ἐδῶ οἱ σπουργίται τῆσ Ἀγγλίας διὰ ν' ἀρπάσουσιν αὐτόν! ἀνέκραξε, τί χονδρὸς πού θὰ τοὺς ἐφαίνετο!

Τὸ ἐντομον ἀνερριχήθη ἐπὶ τοῦ κλάδου ἡμμου τινός, παρετήρησε δὲ τότε μετ' ἐκπλήξεως ὁ Ζωηρὸς ὅτι ὁ κάθησον ἦτο μεγαλύτερος ἐνός πτηνοῦ, σμαράγδινον ἔχοντος τὸ χρομόμα, ὅπερ ὡς μέλισσα περιέπτατο ὑπεράνω αἰθούς.

Ὁ Ζωηρὸς ἐκίνηθη πρὸς καταδιώξιν τοῦ μικροῦ πτηνοῦ, ὅτ' αἰφνης ἀνεφάνη ἐσμός μεγάλων χρυσαλίδων με πτέρυγας ἐρυθρὰς, κυανὰς, μαύρας, κίτρινας, λευκάς, ἐπαργύρους ἢ ἐπιχρῴδους. Οἶον θέαμα! Τὸ παιδίον ἐνόμιζεν ὅτι ἐβλεπεν ἀνθοδέσμην λυθεῖσαν καὶ διεσκορπισμένην εἰς τὸν ἀέρα, καὶ ἤρξατο νὰ τρέχῃ κατόπι τῶν ὠραίων λεπιδωπτερόων. Ὁ καύσων ἐπανάγαγεν αὐτὸν ταχέως ἐγγὺς τοῦ συντρόφου του.

Ὁ μηχανικός τὸ μέτωπον ἔχων κεκαλυμμένον ὑπὸ ἰδρώτος ἐκοιμάτο εἰσέτι. Ὁ Ζωηρὸς καθήσας παρ' αὐτόν, ἤρξατο ἡδὴ ν' ἀνησυχῇ διὰ τὸν μακρὸν αὐτὸν ὕπνον καὶ ἀνελογίζετο τί θὰ ἔπραττεν, ἂν λέων τις ἢ τίγρις ἢ βόας ἐφαίνετο αἰφνης. Δύο ὀνηλάται ὀδηγοῦντες τὰ ἰσχνότατα αὐτῶν κτήνη κατάφορτα ἐκ πλίνων σκευῶν, διερχόμε οἱ διὰ τῆσ ὁδοῦ ἐχαίρετιστα τὸν Ζωηρόν. Οὗτος ἐξεπλήγη βλέπων ἀνθρώπους, φέροντας ὡς μόνον ἐνδυμα βραχεῖς περισκελίδας τοῦ λουτροῦ καὶ ἀψηφόντας τὴν φλόγα τοῦ ἡλίου καὶ θὰ ἐξελάμβανεν αὐτοὺς δι' ἀγρίους, ἀνευ τοῦ χαιρετισμοῦ, δι' αὐτὸν ἐτίμησαν. Μετ' ὀλίγον ἐπτά ἢ ὀκτὼ Ἰνδοὶ φέροντες διαφόρους στολὰς, κατὰ τὰ χωρία εἰς ἃ ἀνήκον καὶ πάντες βαστάζοντες φορτία ἐπ' ὤμων, διήλθον πρὸ αὐτοῦ ἀλληλοδιαδόχως. Ὁ Ζωηρὸς, ὅν ἡ εὐγένεια τῶν Ἰθαγενῶν ἐκείνων δὲν καθυσύχασεν ἐξ ὀλοκλήρου, ἔσεισεν ἔλαφρῶς τὸν Πινσῶν.

— Τί; ποῖος εἶνε; Βοαζολῆ; εἶπεν ὁ μηχανικός.

— Ἐγὼ εἶμαι, κύριε, ἀπήντησεν ὁ Ζωηρὸς· δὲν θὰ ἐπαλαθῶμεν τὸν δρόμον μας;

— Τὸν δρόμον, διὰ τὴν Λιθερπούλην, διὰ τὸ Καλαί... διὰ τὰς Παρθένους νήσους... Πλέε, πλέε μικρέ... τὸ σωσίβιον σὲ κρατεῖ...

Ὁ Ζωηρὸς ἐκπλαγείς ἐπὶ τοῖς ἀσυναρτήτοις τούτοις λόγοις καὶ ἐπὶ τῇ ἀπλανίᾳ τοῦ βλέμματος τοῦ Πινσῶν, τὸν ἔσεισεν ἐκ νέου.

— Ἐξυπνήσατε, κύριε, τῷ εἶπεν. Τὸ βλέμμα σας... οἱ λόγοι σας... με κάμνομεν νὰ φοβοῦμαι. Ὁ Πινσῶν κατεχόμενος ὑπὸ τοῦ πυρετοῦ, δὲν ἀπήντησεν· κῦμα μελανοῦ αἵματος ἐξέφυγε τῶν χειλέων του καὶ ὁ Ζωηρὸς ἔσραξε κραυγὴν. Τὸ παιδίον ἐγίνωσκεν ὅτι ἀνεχώσον ἐκ Βέρα-Κρούζ ἐν ἀποφύγῃ τὸ vomito negro (μέλανα ἐμετόν) ἢ κίτρινον πυρετόν, καὶ ἰδοὺ ἡ φθεβρά νόσος κατελάμβανε τὸν φίλον του ἐν μέσῃ ὁδῷ.

Ἐπὶ ἐν τέταρτον τῆσ ὥρας ὁ Ζωηρὸς ἐντρομος καὶ ὀδυρόμενος προσεπάθησε νὰ πείσῃ τὸν Πινσῶν νὰ ἐγερθῇ καὶ νὰ βαδίσῃ. Ἀλλ' αἱ προσπάθειαι τοῦ ἦσαν μάταιαι, διότι ὁ μηχανικός εἶτε παρελήθει, εἶτε διέμενον ἀκίνητος. Αἰφνης τὸ παιδίον ἔσεισε τὴν κεφαλὴν μετ' ἀποφασιστικότητος.

— Εἶνε ἀνοησία νὰ κλαίω, εἶπε· τίποτε δὲν κατορθῶ με αὐτό.

Ἀπέμαζεν τὰ δάκρυα καὶ τοποθετηθεὶς εἰς τὴν ὁδὸν, ἀνεμενε νὰ διέλθῃ διαθάτης τις.

Παρήλθε μία ὥρα, ἣτις ἐφάνη ἀτελεύτητος εἰς τὸν ταλαίπωρον Ζωηρόν καὶ οὐδεὶς ἐφάνη. Τέλος εἶδε συνοδίαν ἡμιονηλατῶν καὶ δραμῶν ἐλαβεν ἐκ τῆσ χειρός ἕνα ἐξ αὐτῶν καὶ ὠδήγησεν αὐτὸν πρὸς τὸν Πινσῶν.

Ὁ ἡμιονηλάτης ἐκπλακτός ἐπὶ τῇ συναντήσει δύο Εὐρωπαίων, πεζῇ βαδιζόντων ἐν τῇ ὁδῷ ἐκείνῃ, ἠρώτησε τὸν Ζωηρόν Ἰσπανιστί· αὐτὸς ἀπήνησε γαλλιστί κατ' ἀρχὰς, ἀγγλιστί κατόπι, ἀλλὰ χωρὶς νὰ γείνη καταληπιτός. Ὁ ἡμιονηλάτης ἐκάλεσε τοὺς συντρόφους του· ἐτοποθέτησαν τὸν μηχανικὸν ἐπὶ τῆσ ῥάχews ἐνός τῶν ζώων των, καὶ ἡ συνοδία ἐξηκολούθησε τὴν πρὸς τὴν Βέρα-Κρούζ πορείαν, ὅπου ἀφίκετο τὴν πέμπτην μετὰ μεσημβριαν ὧρον.

Ἐν τῷ μεξικανικῷ ξενοδοχείῳ, ὅπου κατέλυσαν οἱ ἡμιονηλάται, εὐρίσκετο μαύρη τις καταγομένη ἐξ Ἰκαϊκῆσ· αὕτη ἐχρησίμευσεν ὡς διεργμηνεύς εἰς τὸν Ζωηρόν, ὅστις διὰ μίαν ἀποκατέστη καὶ πάλιν ὁ μικρὸς ἀγγίλους ἀνθρωπίσκος τοῦ Λονδίνου, ὅπου ὤφειλε νὰ κινήθῃ καὶ νὰ τρέξῃ, διὰ νὰ κερδίσῃ τὴν τροφήν τῆσ ἡμέρας. Ἐβρότίσε περὶ πάντων μετὰ φρονήσεως· ἀφοῦ ἠρώτησε περὶ τῆσ τιμῆσ καὶ συνεζήτησε ἐπ' αὐτῆσ, παρήγγειλε νὰ τοποθετήσωσι τὸν Πινσῶν εἰς ἀξιολόγον δωμάτιον ἐν πάσῃ ἀνέσει καὶ προσεκάλεσε ἰατρόν.

Ὁ ἰατρός ἐλθὼν μετὰ ἐπιμελῆ ἐξέτασιν ἐδῆ λασεν ὅτι τῷ ὄντι ὁ Πινσῶν εἶχε προσβληθῆ ὑπὸ κίτρινου πυρετοῦ· εὐτυχῶς ὅμως ἡ νόσος ἀνεφαίνετο ὑπὸ τὰ συνήθη αὐτῆσ συμπτώματα, κατὰ τὴν τοιαύτην δὲ περίστασιν ὁ παθὼν, ὅταν εἶνε εὐρωστος, δύναται νὰ ἀντιστῇ.

— Ἄν ὁ ἀσθενὴς ἔχῃ πολλὴν περιποίησιν εἶπεν ὁ ἰατρός, καὶ ἂν δὲν ἐπέλθῃ ἀπροσδόκητόν τι, ἐντός ὀκτὼ ἡμερῶν ἔσται ἐκτός κινδύνου.

Ἡ διάσκεια τῆσ νόσου ὑπῆρξε μακροτέρα. Ἐπὶ δύο ἐβδομάδας, κατὰ πᾶσαν ὥραν τῆσ ἡμέρας καὶ τῆσ νυκτός ὁ Πινσῶν ἀνοίγων τὰ βλέφαρα ἐβλεπε παρ' αὐτοῦ τὸν Ζωηρόν, κλίνοντα καὶ προσφέροντα πρὸς αὐτόν ποτήσιον πιασάνης.

Τὸ παιδίον ὑπεθάσασκεν αὐτόν ὅπως ἐγείρῃ τὴν κεφαλὴν καὶ πῆχ καὶ εἶτα ἐπανάθησεν αὐτόν εἰς τὸ στρώμα. Ὁ μηχανικός ἐπάθει νὰ βμιλήσῃ, ἀλλ' ἦτο τόσον ἀδύνατος, ὥστε μόλις ἠδύνατο ν' ἀρθρώσῃ λέξεις τινάς.

— Σπύρετε, κύριε, τῷ εἶπε πρώϊαν τινὰ ὁ Ζωηρὸς ὅτι εὐρίσκεσθε εἰς ἀνάρρωσιν καὶ ὅτι ἐμπορεύετε νὰ φάγετε ἐν' αὐτῷ σήμερον; . .

— Σοὶ χρεωστω τὴν ζῶην, εἶπεν ὁ μηχανικός μετὰ φωνῆσ ἐσθαρμένησ. Δὲν ἠδυνάμην νὰ βμιλήσω αὐτὰς τὰς ἡμέρας, ἀλλ' εἶχα τὰ μάτια μου καὶ ἐβλεπον. Ἐβροτίσε ὡς ἀνὴρ.

— Ἐβροθὴν ὅπως ἔπρεπε νὰ φερθῇ ἕνας ὁποῦ σὰς ἀγαπᾷ καὶ ἐχρεώσσει νὰ δώσῃ λόγον διὰ σὰς εἰς τὸν κ. Βοαζολῆν.

— Τὸν Βοαζολῆν! ἀέκραξεν πειρώμενος ν' ἀνορθωθῇ ὁ Πινσῶν, καὶ δὲν εἶνε αὐτὸς ὅστις... .

— Σούτ! . . . σιωπῇ, εἶπε διακόψας αὐτόν ὁ Ζωηρὸς· ἄς μὴ βμιλώμεν διὰ πράγματα δυσάρεστα· ὁ ἰατρός μᾶς ἐσύστησε ν' ἀποφεύγητε τὰς συγινήσεις. Μοὶ εἶπεν ὅτι ἡ ἀνάρρωσίς σας θὰ βραδύνη, ἀλλ' αὐτὸ μᾶς εἶνε ἀδιάφορον· τὸ σπουδαιότερον ἦτο νὰ σωθῆτε.

Ὁ Πινσῶν ἔσυρε πρὸς ἑαυτόν τὸ παιδίον, τὸ ἐνηγκαλίσθη καὶ τὸ ἥσπασθη.

— Ἀγαπητόν παιδίον! ἐψιθύσειεν· τίς θὰ μοῦ τὸ ἔλεγε τὴν ἡμέραν, ἢ κάλλιον νὰ εἶπω τὴν νύκτα, ὅτε σὲ συνήτησα εἰς τοὺς δρόμους τοῦ Λονδίνου,...

— Αὐτὴ εἶνε συγινήσις! ἀνέκραξεν ὁ Ζωηρὸς καὶ σὰς τὸ λέγω καὶ πάλιν ὅτι αἱ συγινήσεις σὰς εἶνε ἀπυροσμεναί.

Μετὰ τέσσαρας ἡμέρας ὁ Πινσῶν ἠδυνήθη νὰ ἐγερθῇ, νὰ ἐνδύθῃ καὶ νὰ καθήσῃ εἰς ἀνάκλιτρον. Δὲν ἠδύνατο εἰσέτι νὰ βαδίσῃ καὶ ὠργίζετο διότι ἠσθάνετο τὰς δυνάμεις τοῦ ἐκλιπούσας. Παρετήρησε τὸ πρόσωπόν του ἐντός κατόπτρου καὶ μόλις ἠδυνήθη ν' ἀναγνωρίσῃ ἑαυτόν, τόσον αἱ παρειὰι του ἦσαν κοίλαι, ἡ γενεὶα μακρὰ καὶ ἡ χροιά του ὠχροτάτη. Τὸν παρηγόρει μόνον ἡ μεγάλη δρεξίς, ἣν ἠσθάνετο.

Ἀπὸ τῆσ ἡμέρας ἐκείνης ὁ μηχανικός διήλθε μακρὰς ἡμέρας καθήμενος παρὰ τὸ παράθυρον

του κοιτώνός του· έβλεπεν εκείθεν την θάλασσαν και ανέπνεε μεθ' ήδυπαθείας την ζωογόνον αύραν. Μετά μίαν έβδομάδα ήδυνήθη να κατέλθη εις την αύλήν του ξενοδοχείου και να περιπατήσει τή βοήθεια βακτηρίας.

Ο Ζωηρός, όστις διέμενον άγρυπνος παρά το προσκεφάλαιον του άσθενούς, ένόσφ ούτος έμενε κατάκοιτος, νυν έγίνετο άφρατος ανά πάσαν πρωταν και ανεφαινετο μόνον άπαξ ή δις έντός της ήμέρας.

— Καυμένο παιδί! έσκέπτετο ό Πινσών, έμενε τόσας ήμέρας φυλακισμένος και έχει ανάγκην τώρα όλίγης έλευθερίας.

Έκπληττόμενος όμως κατόπιν, διότι έβλεπε τό παιδίον τακτικώς άπουσιάζον, τον ήρώτησε περί τούτου.

— Υποθέτω ότι δέν θά τρέχης εις τους δρόμους με τους μάγκαις; τω έλεπον έσπέραν τινά— καθ' ήν τό παιδίον εφαινετο κατάκοπον και ύπναλόν.

— Όχι, βέβαια, απήντησε τό παιδίον, έγώ περιφέρομαι.

— Διατί δέν μένεις σιμά μου; Τώρα αρχίζω να περιπατώ ελεύθερα· ύπήγα μέχρι της παραλίας. Αρχισα τώρα να σπουδάζω και τα ισπανικά.

— Και έγώ τα σπουδάζω, αλλά εκεί κάτω εις την παραλίαν, και ακούω τον κόσμο όπου όμιλει. Σείς όμως να πηγαίνετε σιμά εις την θάλασσαν· τό έσύστησεν ό Ιατρός αύτό.

Μετά περίοδόν τινα στασιμότητας, χάρις εις την εξαίρετον κρασίν του ό Πινσών ανέκτησε ταχέως τάς δυνάμεις του. Πολλάκις τότε ήρώτησε τον Ζωηρόν περί των γενομένων εις τό ξενοδοχείον εξόδων και παρετήρησεν ότι τό παιδίον άπέφυγε πάντοτε την έρώτησιν.

— Δέν έχω πλέον χρήματα εις τό βαλάντιόν μου, είπεν έσπέραν τινά ό Πινσών.

— Άληθινά, κύριε· οι Ιατροί, οι φαρμακοποιοί και τα όρνιθοπούλια στοιχιζουν πολύ εις αυτών τον τόπον· αλλά δέν απεθάνομεν ακόμη της πείνης, και αυτό εινε τό κυριώτερον.

— Πρέπει να δουλήσω εις τον ξενοδόχον και να τον προειδοποιήσω ότι δέν θά χάση τίποτε, και ότι έν ανάγκη ό πρόξενος...

— Του τά είπα όλ' αυτά, απήντησεν ό Ζωηρός. Μην ανησυχήτε και ποό πάντων πηγαίνετε να περιπατήτε σιμά εις την θάλασσαν.

— Άλλά διατί δέν έρχεσαι και συ μαζί μου; δέν μοι άρέσει να σε βλέπω να τρέχης όλην την ήμέραν εις την πόλιν.

— Καλά θά έλθω, αφού τό θέλετε.

Πλην παρά την ύπόσχασίν του ό Ζωηρός ύπέφευγε πάσαν πρωταν και ό Πινσών έκρινεν άναγκαϊόν να τω κάμη παρατηρήσεις. Ημέραν τινά, καθ' ήν ό Ζωηρός είχεν εξέλθει, ό Πινσών άπεφάσισε να κατέλθη εις τάς όδους της πό-

λεως. Έξεργόμενος συνήνησε τον ξενοδόχον και ένόμισε φρόνιμον να τω δουλήσει περί της παρατεινομένης διαμονής του εις τό ξενοδοχείον και περί των εξόδων.

— Μείνατε όσον επιθυμείτε, σεϊνιόρ, απήντησεν ό ξενοδόχος· όταν πληρώνη τις τον λογαριασμόν τον επάνω εις τό λεπτόν, όπως κάμνετε σείς, εινε πάντοτε εύπρόσδεκτος.

— Τον λογαριασμόν μου! επανέλαθεν εκθαμβος ό Πινσών.

— Τό παιδί σας, σεϊνιόρ μ' επλήρωσε τακτικά· χθές την έσπέραν μάλιστα μ' επλήρωσε δια τάς τελευταίας ήμέρας.

— Τότε... δέν σοι όφείλω τίποτε; ήρώτησεν ό Πινσών μετά δισταγμού.

— Τίποτε, απήντησεν ό ξενοδόχος.

Ο Πινσών ούδέν είπα και διητυνήθη προς τό κέντρον της πόλεως. Ο καύσων ήτο πνιγηρός, άλλ' ό μηχανικός εκπληκτος και αύτός ό ίδιος δια την εύρωστίαν του, εβάδιζεν ακλόνητος. Βαδίζων πασσήρει περίξ αύτου. Αί όδοί της Βέρα-Κρούζ δέν εινε πολύ θορυβώδεις και μάλιστα κατά την μεσημβρίαν. Ο Πινσών άφικετο εις την πλατείαν του Τελωνείου, ευπροσθεν του λιμένος. Εκεί παρετηρείτο κίνησις τις ναύται, αφ'ών τό μέτωπον επιπτε στάγδην ό ιδρώς, μετέφερον αίγεια δέρματα, κιβώτια ίνδικού, δέματα βαφών, ελάσματα αργύρου και χρυσού, πάντα τά είδη των έμπορευμάτων, ατινα εκ Μεξικού άποστέλλονται εις Ευρώπην. Άριστρόθεν ήσαν πλείστοι σωροί ύπερμεγέθων βαρελιών, αλεύρων και χοιρείου λίπους, εισαγομένων εκ των Ηνωμένων Πολιτειών. Έν των βαρελιών τούτων, άσπασσθέν των λοιπών εφαινετο κυλιόμενον αφ' έαυτου προς τό Τελωνείον. Όσφ μάλλον επλησίαζεν ό Πινσών, τόσφ μάλλον έθεώρει μετά περιεργίας. Αίφνης, όπισθεν του κινητού εκείνου όγκου, διέκρινε τον Ζωηρόν, όστις όθει αυτόν δια των χειρών.

Ο Πινσών διέμεινε προς στιγμήν κεχνηώς, και παρατηρών άτενωώς τον μικρόν αυτου σύντροφον· ούτος σταματήσας προς στιγμήν όπως αναπνεύση, απέμασεν από του μετώπου τον άφρονον ιδρώτα. Άνεκφραστος συγκίνησις κατέλαβε τον Πινσών, όστις ήσθάνθη πιεζομένην την καρδίαν του· επί τέλους άνεύρισκε την αίτίαν των άπουσιών του παιδίου. Ένθ' ό Πινσών ένόμιζεν αυτόν περιπλανώμενον και διασκεδάζοντα, ό Ζωηρός άπεναντία, ειργάζετο ίνα...

Ο Πινσών ώρμησε, και πριν ή τό μεϊράκιον, εκπλαγέν επί τη εμφάνισις του, προφθάση να προσφέρη λέξιν, τό άνήρπασε, τό ένηγκαλίσθη και έθλιψεν αυτό κλαίων εις τό στήθος του.

[* Έκται τό τίθος.]

Η ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΚΑΤΑ ΤΟ 1880

Συγκριτική κατάσταση του τύπου παρά τοις δι' όφοις έθνεσιν.—Οι γίγαντες του άγγλικού και του άμερικανικού τύπου.—Αί γνωστοποιήσεις.—Γενική στατιστική.

Σήμερον και έν τοις έλαχίστοις Κράτεσι, άρκει όλίγον μόνον να εινε πεπολιτισμένα, ενεργίζώθη ή εφημερίς. Πειστικώτατον παράδειγμα της ισχύος της εκδηλώσεως των ιδεών έχουσιν τά συμβαίνοντα έν Ίαπωνία. Μόλις από δωδεκαετίας χρονολογείται ή εις αυτήν εισαγωγή του τύπου, προκληθείσα υπό της ανάγκης της ερμηναίας και της υπερασπίσεως των προσθευτικών μέτρων, ατινα υιοθέτησεν ή κυβέρονσις αυτής, ότε οι κοινωνικοί της Ιαπωνίας θεσμοί μετερρυσίσθησαν. Έκτοτε αι εφημερίδες επολλαπλασιάσθησαν καταπληκτικώς. Έν εκάστη σχεδόν οικία εύρίσκειται εφημερίς τις· και αύτοι οι ύπηρεται έχουσι τό ήμερησίον των φύλλον, τό όποτον άγοράζουσι δι' έράνου. Έν ταις άμάξαις του σιδηροδρόμου, έν ταις κοιναίς άμάξαις, εινε σπάνιον να μη ευρης Ιάπωνά τινα προσηλωμένον εις την άνάγνωσιν της εφημερίδος του.—Τω 1878, ό αριθμός των έν Ίαπωνία εφημερίδων άνήρχετο εις 278, ών 9 άγγλικαί ή γαλλικαί. Ο αριθμός των δια του ταχυδρομείου διαμετακομισθεισών εφημερίδων τω 1879 ύπερέβη τά 2,200,000 ών 110,000 άπεστάλησαν εις τό εξωτερικόν. Κατά τό 1880 ή έν συνόλω κυκλοφορία των εφημερίδων ύπερβόητισε τά 33 εκατομμύρια άντιτύπων.—Κατά την άξίαν της ύλης δέν ύστεροϋσι των ευρωπαικών μεταξύ αυτών ύπάρχουσι αςτυρικά τινα φύλλα, κατά τό είδος του Πούρις, ών αι γελοιογραφίαι εινε έν γενει πνευματώδεις και λίαν επιτυχείς.

Η χώρα έν ή ή εφημερίς έλευθερώτερον και άκμαϊότερον έρριζοδόησεν εινε ή Άγγλία κατ' άρχάς, είτα ή Βορεία Αμερική, ήτις επί του σταδίου τούτου ταχύτατα προέδραμε της μητροπόλεως αυτής. Σήμερον αι Ηνωμένοι Πολιτεϊαι κατέχουσι την πρώτην τάξιν, και υπερέχουσι πολύ πάντα τά άλλα έθνη, και κατά τον αριθμόν και κατά τό μέγεθος των εφημερίδων αυτών. Όμολογητέον όμως ότι ούδέποτε έν αυταις ήναγκάσθη ό τύπος να παλαίση κατά των κωλυμάτων, ατινα πανταχοϋ άλλου παρενεβλήθησαν κατά της προόδου αυτου. Αί μόναι δυσχέρεια, εις έδέησε να υπερπηθήση κατά την γενεσιν αυτου, ήσαν ύλικαι δυσχέρειαί αναπόφευκτοι εις χώραν νέαν, έν ή τά πάντα ήσαν ακόμη άκατασκευάστα, όπου έλειπον τά μέσα της εκτελέσεως ως και τά της διαμετακομισσεως. Άλλ' έν βραχεί, μετά ταύτα, άνεπτύχθη τάχιστα. Τω 1775 αι έν ταις Ηνωμέναις Πολιτεϊαις εκδιδόμεναι εφημερίδες ήσαν μόνον 37, πάσαι έβλομαδιαϊαι· τω 1800 ήσαν 200. Τω 1850 προσήγγιζον τάς 3000· σήμερον ό αριθμός αυτών υπερβαίνει κατά

πολύ τάς 6,000 ών ύπεροικακόσαι εινε ήμερησικαί· και ή κίνησις όλων έν επιταίνεται, έρ' όσον ό πληθυσμός άναπτύσσεται και διασπείρεται επί ευρυτέρου εδάφους.

Δότι έν Αμερική, ένθα πάντες άνεξαίρετως γνωσκαουσι γραφήν και άνάγνωσιν, ένθα πάντες εινε εκλογείς, ένθα ή εφημερίς εινε συχνάκις ό μόνος δεσμός ό συνδέων τον άπομεμονωμένον άποικον προς τον κόσμο, ή εφημερίς εινε αντικείμενον της πρώτης ανάγκης. Μόλις συνέστη χωρίον τι, άνθρωπος τις άφικνεϊται φέρον μεθ' εκυτου λίτρας τινάς χαρακτηρών και πειστηρίων τι οϊονδήποτε· ό άνθρωπος ούτος αυτοτιτλοφορείται τυπογράφος, και την επαύριον της έλεύσεως του γίνεται εφημεριδογράφος, γράφων, στοιχειοθετών, εκτυπών μόνος του την εφημερίδα του, έλεεινόν τι φύλλον χάρτου, τετυπωμένο από του ετέρου μόνον μέλους, τό όποτον δύο ή τρία παιδία θά πωλήσωσιν άντι πέντε λεπτών, αλλά τό όποτον θά προσδούη πιθανώτατα μετά του χωρίου. Εφημερίδες εύρίσκονται και έν ταις χυσοφόροις χώραις, ως ό Άργος της Μεθούρης του όποτου τω 1855 αι θάπνασι άνήρχοντο εις 7,500 και έκάστην, τουτέστι 2,325,000 φράγκα ετησίως—και προς αυτοις έτι τοις άγμίσι τοις γειτνιαζουσι προς τάς Ηνωμένας Πολιτεϊαις. Οι Κριτάου και οι Κερκαέες έχουσι τάς εφημερίδας των, συντασσόμενας έν τω ιδιώματι αυτών, ή κατά τό ήμισυ άγγλιστι και κατά τό ήμισυ Ινδιστι, και δέν εινε, έννοείται, αι ήττον ένδιαφέρουσαι. Τό αυτό συμβαίνει, άλλως τε, και έν ταις άγγλικαίς Ινδίας.

Έν τη Βιενναίχ εθέσει του 1873 εξετέθη συλλογή τις, δεδεμένη εις 119 τόμους αποτελουμένη εξ 6000 φύλλων εφημερίδων και περιοδικών εκδιδομένων τότε έν ταις Ηνωμέναις Πολιτεϊαις. Η συλλογή αυτη είχε συμπληρωθή δι' ήτιολογημένου καταλόγου. ένθ' ό αριθμός των περιοδικώς εκδιδομένων έντύπων κατά την αυτήν εποχήν μεταξύ του κόλπου του Μεξικου και των μεγάλων λιμνων του Καναδά άνήλθεν εις 8,081, ών 507 εκδημοσιεύοντο έν Νέα Υόρκη, 194 έν Βοστόνη, 158 έν Φιλαδελφεία, 145 έν Σικάγω, 93 έν Αγίω Φραγκίσκω κτλ.

Ταύτα όσον άφορα εις τον αριθμόν. Κατά δε τό μέγεθος αι άμερικανικαι εφημερίδες υπερβαίνουσι και αυτάς τάς άγγλικας, πελωρίας έν τούτοις έν συγκρίσει προς τάς γαλλικας, ατινες εινε πυγμαίοι παρά τους άγγλο-άμερικανους γίγαντας του τύπου.

Αίτις τούτου εινε ότι έν Γαλλία ή εφημερίς εινε προ πάντως όργανον πολιτικης, ένθ' έν Άγγλία και έν ταις Ηνωμέναις Πολιτεϊαις εινε κατ' ούσίαν όργανον δημοσιότητας, πληροφοριών, και ότι αι πληροφορια, υπό τάς πολλαπλάς αυτών μορφάς, μεταξύ των όποιων πρωτοστατουσιν αι ειδήσεις και αι γνωστοποιήσεις, δέν έχουσιν, ούτως

είπειν, ὅριον, ἢ τοῦλάχιστον ἀπαιτοῦσι πῆδον πολλῶ εὐρύτερον παρά ἢ πολεμική. ἰδίᾳ παρά τοῖς δύο τούτοις ἔθνεσι, παρ' οἷς εἶνε τρόπον τινά κοινωνικὴ ἀνάγκη.

Ἐκ τούτου αἱ ἀγγλικαὶ ἐφημερίδες, καὶ παρ' αὐτὰς αἱ ἀμερικανικαὶ, ἠναγκάσθησαν νὰ εὐρύνωσιν ἀκαταπαύστως τὸν κύκλον αὐτῶν. Ἀγγλικῆ προῶν ἡ ἐφημερίς ἀποτελεῖται ἐξ 8 σελίδων εἰς μέγα φύλλον, ὃν ἐκάστη διήρηται εἰς 6 στήλας, ἧτοι ἐν συνόλῳ ἐκ 48 στήλων, τοῦ διπλασίου δηλαδὴ τῶν μεγάλων γαλλικῶν ἐφημερίδων, χωρὶς νὰ λάβωμεν ὑπ' ὄψει ὅτι οἱ χαρακτηῖρες εἶνε λεπτότεροι καὶ μᾶλλον συνσφιγμένοι. Ὑπολογίζεται ὅτι φύλλον τι τῶν *Kaiῶν*, ἐπὶ παραδείγματι, περιέχει τὴν ὕλην τόμου εἰς 8ον ἐκ 300 σελίδων. Προσθήσατε εἰς τοῦτο ὅτι ὁ *Λεβιάθαν* οὗτος τοῦ ἀγγλικοῦ τύπου δημοσιεύει καθ' ἐκάστην ἐν παραρτήματι 8 μέχρι 12 σελίδων γνωστοποιήσεις, αἵτινες προστιθέμεναι πρὸς τὰς 12 στήλας, ὅσαι ἀφιερώθησαν αὐταῖς εἰς τὸ σῶμα τῆς ἐφημερίδος, ἀποτελοῦσι 60 μέχρι 80 στήλων, ὃν ἐκάστη ἐκ 300 γραμμῶν καὶ διὰ χαρακτῆρων μικροτάτων. Ὁ ἀγγλικὸς τύπος, πράγματι ἀνεκλήρουζε τὴν ἰσότητά τῶν γνωστοποιήσεων. Ἐν τῷ ἀλλαγῷ ἢ γνωστοποιήσεως μετέχει εἰσέτι πολλὴ τῆς ἀγγελίας, καὶ ἐπιζητεῖ τὸ παράδοξον ἐν τῇ συντάξει καὶ τοῖς χαρακτῆρσι, καὶ λαμβάνει προθύμως πλωρίαν ἐκτασιν, ἐν ταῖς ἀγγλικαῖς ἐφημερίσι πᾶσαι αἱ γνωστοποιήσεις ἐκτυποῦνται διὰ τῶν αὐτῶν χαρακτῆρων, ὁμοιομορφως, διὰ τίτλων τὸ αὐτὸ μέγεθος ἐχόντων, καὶ σπανίως ὑπερβαίνουσι τὰς δέκα ἢ δώδεκα γραμμάς.

Αἱ γνωστοποιήσεις τῶν ἀλλαγῶ ἐκδοιδομένων ἐφημερίδων οὐδ' ἀμυδρὰν κἄν ἰδέαν δύνανται νὰ παράσχωσι τῆς ποσότητος καὶ τῆς ποιτικῆς τῶν καθ' ἐκάστην ὑπὸ τῶν ἀγγλικῶν ἐφημερίδων δημοσιευομένων γνωστοποιήσεων. Ἀπὸ τῶν γνωστοποιήσεων ἄρχεται καὶ εἰς ταύτας λήγει ἡ ἐφημερίς, καὶ κατέχουσι τοῦλάχιστον τὸ τέταρτον τῆς εὐρείας αὐτοῦ ἐπιφανείας· τοῦθ' ὅπερ δὲν ἐμποδίζει τινὰς νὰ δημοσιεύωσι πολλάκις τῆς ἐβδομάδος, κατὰ τὸ παράδειγμα τῶν *Kaiῶν* παραρτήματα ἐκ 4 ἢ 8 ἐπι σελίδων πεπλατυμένων καθ' ὁλοκληρίαν *advertisements*. Προξενεῖ σκοτοδίνην, ἀληθῶς, ἢ συνεπιώρευσις αὐτῆ ἀρθοιδίων, διακεκομένων ἀλλήλα ἐν ἀτελευτήτοις στήλαις. Τηλικαῦτη ἐν τούτοις ἐπικρατεῖ τάξις ἐν τῷ μέρει τούτῳ τῆς ἐφημερίδος, ὡς καὶ ἐν πᾶσι τοῖς ἄλλοις, ὥς ὁ Ἀγγλὸς ἀναγνώστης εὐρίσκει ἐν ἀκαρεῖ ἐν τῷ ὠκεανῷ ἐκεῖνῳ τῶν μικροσκοπικῶν γραμμῶν ὅ, τι ἔχει συμφέρον νὰ εὐρύνῃ.

Καὶ ὅμως, αἱ Ἠνωμέναι Πολιτεῖαι προώδευσαν περισσότερο ἐν τῇ ἀνάγκῃ τῆς Ἀγγλίας ὡς πρὸς τοῦτο. Εἶνε ἀδύνατον νὰ σχηματίσῃ τις ἰδέαν τῆς ἀναπτύξεως ἣν ἔλαβον αἱ γνωστοποιήσεις ἐπέκεινα τοῦ Ἀτλαντικοῦ. Κατέχουσι τὴν πρώτην

θέσιν ἐν ταῖς ἐφημερίσιν, ὅπως ἐν ταῖς ἔξοισι τοῦ δημοσίου, καὶ αἱ ἐφημερίδες ὑπάρχουσι δι' αὐτῶν μόνων καὶ μόνον δι' αὐτάς. Ἄν πιστεύσωμεν τοὺς Ἀγγλοαμερικανικοὺς *Kaiῶν*, τὸ σύνολον τῶν ἐτησίως δαπανωμένων εἰς γνωστοποιήσεις ἐν μόνῃ τῇ Νέᾳ Ὑόρκῃ ὑπερβαίνει τὰ 25 ἑκατομμύρια φράγκων, καὶ ἀναφέρει βιομηχάνους, ἰδίᾳ δὲ τὸν περίφημον Βάρονου, δαπανῶντα 2 ἢ 3 ἑκατομμύρια εἰς τὴν ἐτήσιον. Τῷ 1880, τὸ πρώτιστον ὄργανον τῆς κολοσσαίας ταύτης δημοσιότητος, ὁ *Κήρυξ τῆς Νέας Ὑόρκης*, ἐδημοσίευσεν συνοπτικὴν λογαριασμὸν τῶν ἐν ταῖς σπουδαιοτέροις ἐφημερίσι τῆς Νέας Ὑόρκης δημοσιευθεισῶν γνωστοποιήσεων κατὰ κυριακὴν τινὰ τὴν κυριακὴν αἱ γνωστοποιήσεις εἰσὶ πολυαριθμότεραι ἐν ταῖς βροεῖο-αμερικανικαῖς ἐφημερίσι. Τὴν ἡμέραν λοιπὸν ἐκείνην οἱ *Kaiῶν τῆς Νέας Ὑόρκης* περιεῖχον 22 στήλας καὶ ἡμίσειαν γνωστοποιήσεων καὶ ἐν συνόλῳ γνωστοποιήσεις 503. Ὁ «*Word*» 18 στήλας καὶ ἡμίσειαν ἢ 525 γνωστοποιήσεις ὁ «*Sum*» 14 στήλας καὶ ἐν τέταρτον ἢ 413 γνωστοποιήσεις κτλ. Ἐν συνόλῳ μίαν μόνον κυριακὴν ἐδημοσίευσαν 85 στήλαι καὶ τρία τέταρτα, καὶ 1.973 γνωστοποιήσεις. Τὴν αὐτὴν ἡμέραν ὁ *Κήρυξ* περιεῖχε μόνος αὐτὸς 105 στήλας πεπλατυμένους ὑπὸ 4.437 γνωστοποιήσεων. Αἱ γνωστοποιήσεις αὗται ἀφορῶσιν εἰς πάντας τοὺς γνωστοὺς κλάδους τῶν ὑποθέσεων καὶ πάσας τὰς ἀνάγκας τοῦ συγχρόνου βίου· πρὸς εὐκολίαν τῶν ἐνδιαφερομένων ταξιθετοῦνται ὑπὸ ἑκατοστύα τινὰ διακεκριμένων τίτλων, καὶ αἱ ἀναζητήσεις διευκολύνονται εἰσέτι διὰ πίνακος τεθειμένου ἐπὶ κεφαλῆς. Καὶ ὁ *Κήρυξ* τεκμαιρόμενος ἐκ τοῦ ἀμεταπτώτου πολλαπλασιασμοῦ τῶν γνωστοποιήσεων ἀπὸ τινων ἐτῶν, πολλαπλασιασμοῦ χρησιμεύοντος οἷον ἐ κριτήριον τῶν ἀναγκῶν καὶ τῆς κινήσεως τῆς βιομηχανίας καὶ τοῦ ἐμπορίου, προβλέπει προσεχῆ τὴν στιγμὴν καθ' ἣν οἱ ἀριθμοὶ αὐτῶν τῶν 6 φύλλων δὲν θά τῷ ἐξαρκοῦσι πλέον. Τῷ παρατηροῦντι ἐν τῶν φθερῶν τούτων φύλλων φαίνεται ἀδύνατος ἡ ἀνάγνωσις τῶν γραμμῶν αὐτοῦ ἄνευ μεγεθυντικοῦ φακοῦ, καὶ ἀπορεῖ πῶς οἱ στοιχειοθεταὶ δύνανται νὰ διαχειρίζονται τὰς μυριάδας ἐκείνας τῶν λεπτοτάτων μεταλλικῶν παραλληλεπιπέδων, ἅτινα ἀπαιτοῦνται διὰ τὴν στοιχειοθεσίαν τοιαύτης καθημερινῆς ἐφημερίδος, περίπου 15,000 κατὰ στήλην. ἧτοι διὰ τὰς 105 στήλας τοῦ *Κήρυκος* 1.575.000 πρὸ πάντων ἀναλογισθῆ ὅτι πρέπει νὰ ληφθῶσι καὶ νὰ ταχθῶσιν εἰς γραμμὴν ἐν πρὸς ἐν, καὶ μετὰ τὴν ἐκτύπωσιν τῆς ἐφημερίδος, νὰ ληφθῶσι καὶ πάλιν καὶ νὰ τοποθετηθῶσιν ἐκ νέου ἐν πρὸς ἐν, ἐν τοῖς οἰκείοις χωρίσμασιν.

Εἶνε εὐνόητον ὅποιον πανίσχυρα μέσα ἀπαιτεῖ ἢ ὕλική προπαρασκευῆ τιοῦτων ἐφημερίδων. αἵτινες πρὸς ἐπίμετρον, εἰσὶ ἀσυγκρίτως ὑπέρτεραι τῶν γαλλικῶν καὶ τῶν ἄλλων κατὰ τε τὴν τυ-

πογραφικὴν φιλοκαλίαν καὶ τὴν ποιότητα τοῦ χάρτου ἰδίᾳ.

Αἱ ἀμερικανικαὶ ἐφημερίδες, ὅπως καὶ αἱ ἀγγλικαὶ, πωλοῦνται σχεδὸν ἀποκλειστικῶς κατ' ἀριθμὸν ἢ συνδρομῆς ἧτις ἄλλοτε ἦτο κανὼν, σήμερον ἀποταλεῖ ἐξαιρέσιν. Ἡ τιμὴ ἐκάστου ἀριθμοῦ τῶν μεγάλων ἡμερησίων ἐφημερίδων, ἀγγλικῶν ἢ ἀμερικανικῶν, εἶνε γενικῶς 30 λεπτά· ὑπάρχουσιν ἐν τούτοις τινὲς τιμώμεναι 20 λεπτῶν καὶ τινὲς 10 μόνον. Διαχέονται καθ' ὅλα τὰ μέρη τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν διὰ τοῦ γραφείου τῆς διανομῆς καὶ τῶν ἐφημεριδοπωλῶν. Οἱ ἐφημεριδοπῶλαι οὗτοι διατελοῦσιν ἐν ἀτελευτήτῳ κινήσει. Εἶνε πανταχοῦ, εἰς ὅλας τὰς γωνίας τῶν ὀδῶν καὶ εἰς ὅλας τὰς πλατείας· ἀναμιγνύονται μετὰ τοῦ πλήθους, προστιέχουσιν εἰς ὅλα τὰ ἀφικνούμενα καὶ ἀπαίροντα ἀτρόπλοια· εἰσὶν εἰς τὴν θύραν τῶν ἐκκλησιῶν καὶ εἰς τὴν θύραν τῶν θεάτρων καὶ ἐπὶ τῆς ἐξόδου τῶν λεωφορείων· πηγαινοέρχονται κατὰ τὴν ἄριζιν ἢ τὴν ἀναχώρησιν τῶν ἀμαξοστοιχιῶν καὶ τοῖς ἐπιτρέπουσιν νὰ κυκλοφορῶσιν ἐλευθέρως. Πάντες τοσοῦτω συνείθισαν πανταχοῦ καὶ πάντοτε νὰ τοὺς βλέπουσιν, ἀπὸ τοῦ ἐνὸς μέχρι τοῦ ἄλλου ἔξου τῶν Ἠνωμένων πολιτειῶν, ὥστε ἂν συνέβαινε ποτε νὰ ἐξαφαινοῦσιν, θὰ ἐνόμιζον ὅτι ἐστερήθησαν τῶν πρώτων ἀναγκῶν τοῦ βίου. Εἶνε εὐνόητον πόσον αὐτὴ ἡ πανταχοῦ παρουσία τῶν ἐφημεριδοπωλῶν ὠφελεῖ τὰς ἐφημερίδας.

Καὶ δὲν εἶνε αὕτη μόνον ἡ ἐνδιαφέρουσα ὄψις τοῦ ἀγγλοαμερικανικοῦ τύπου. Ἡ ἱστορία τῆς ἀμερικανικῆς, πρὸ πάντων, ἐφημεριδογραφίας, εἶνε πλήρης ἀνδραγαθημάτων, ὃν τινὰ εἰσὶ καθ' ὑπερβολὴν ἀξιοσημεῖωτα. Θέλω μνημονεῦσαι ἐνός. Ἡ Ἀγγλία, ἐκτὸς τῶν ἄλλων εἰκονογραφικῶν ἐφημερίδων, ἔχει ἐν τῷ «*Graphic*», οὔτινος πολλοὶ εἰθάρμασαν τὴν μεγαλοπρεπῆ ἔκθεσιν εἰς τὸ πῆδον τοῦ Ἀρσῶς τῷ 1878, καὶ οὔτινος οἱ Παρισίνοὶ ἠδυνήθησαν ἐκ τοῦ σύνεγγυς νὰ ἴδωσιν τὸν εἰδικὸν ἀριθμὸν τῶν Χριστουγέννων τοῦ 1880. ἀριθμὸν, ὅστις ἐκτυπώθηκε εἰς 400.000 ἀντίτυπα δὲν ἐστοίχισεν ὀλιγώτερον τῶν 350.000 φράγκων. Ἡ Ἀμερικὴ δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ μὴ ἔχη τὸ ἰδικόν της· καὶ ἐπειδὴ ἦτον ἀδύνατον νὰ ὑπερβῆ αὐτὸ κατὰ τὴν ποιότητα, ἀπεφάσισε νὰ τὸ ὑπερβῇ κατὰ τὴν ποσότητα. Εὐρέθησαν λοιπὸν ἐκδόται, ἔχοντες τὴν τόλμην ν' ἀναλάβωσι τὴν ἔκδοσιν ἐνός ἡμερησίου «*Graphic*», ἀποτελουμένου ἐξ 8 σελίδων εἰς φύλλον, ὃν αἱ 4 πλῆρεις εἰκονογραφημάτων ἐπὶ τῶν τῆς ἡμέρας γεγονότων. Ἡ ἐφημερίς αὕτη, ἡ μόνη τοῦ εἴδους τῆς ἐπὶ τοῦ κόσμου, διανύει σήμερον τὸ ἕκτον αὐτῆς ἔτος, καὶ ἀριθμεῖ δύο ἔτη σπουδαίας ἐπιτυχίας, ἧτις ἐπέτρψεν εἰς τοὺς ἰδρυτὰς αὐτῆς ν' ἀντιμετωπίσωσι τὰς κολοσσαίας δαπάνας εἰς ἃς καθυπεβλήθησαν ὅπως ἀγάγωσιν εἰς πέρας τηλεκαύτην ἐπιχειρήσιν.

Πᾶς ἄλλος θὰ ὀπισθοχωρεῖ ἐκ φρίκης ἐνώπιον ἐφημερίδος οἷα οἱ *Kaiῶν* καὶ ὁ *Κήρυξ*, ἡ ἐφημερίς τινὲς τῆς Βοστόνης, τῶν ὁποίων αἱ σελίδες δὲν περιέχουσιν ὀλιγώτερον τῶν 8 στήλων, καὶ στήλων ὑψηλοτέρων εἶνε ἢ αἱ τῶν γιγάντων τοῦ Λονδίνου καὶ τῆς Νέας Ὑόρκης. Ἐν τούτοις ποῖαν ἰσχὺν καὶ οἷον ὑπομονὴν συγχρότως ἀποκαλύπτουσι, αἱ γιγάντειοι αὗται μηχαναὶ τῆς δημοσιότητος! Καταλαμβάνεται τις ὑπὸ θαυμασμοῦ ἐνώπιον μιᾶς τῶν ἐφημερίδων τούτων· διότι εἶνε τὸ ἐκφαντικώτερον σημεῖον τῆς μεγαλοφυῆς τῶν ἀδελφῶν τούτων ἐθνῶν. Ἡ συνεχὴς μεγέθυνσις τῶν ἐφημερίδων, κάλλιον ἐστὶ καὶ τοῦ πολλαπλασιασμοῦ αὐτῶν, δείκνυσι ποῖα ὑπῆρξεν ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος ἢ ἀνάπτυξις ὅχι μόνον τῆς ἐμπορικῆς καὶ βιομηχανικῆς κινήσεως, ἀλλὰ καὶ τῆς δημοσίας περιεργίας ἐστὶ ἀπαιτητικώτερος ἐκάστοτε καὶ εἰς πλείονα ἀντιειμμένα προσηλωμένης. Δεικνύει ἐπίσης, ἐμμέσως, τὰς προόδους τῆς ἰσχύος τοῦ τύπου, ἧς ἡ γενικὴ αὐτὴ περιεργία εἶνε συγχρότως ἡ πηγὴ καὶ τὸ στήριγμα· δὲν ἀρρύνονται ἀφ' ἑαυτῶν, πράγματι, αἱ ἐφημερίδες σήμερον τὴν δυνάμιν των, ἀλλ' ἐκ τῆς παγκοσμίου ἐκείνης ἀνάγκης τῶν πληροφοριῶν, ἣν μόνον αὐταὶ δύνανται νὰ κορέσωσι.

Καὶ ἂν αἱ ἐπιχειρήσεις αὗται ἀπαιτοῦσι μεγάλους μόχθους καὶ μεγάλας δαπάνας, δι' οἷων ὠφελιμάτων ἀνταμειβόνται, καὶ πόσα πράγματα κατορθοῦσι διὰ τῶν ὠφελιμάτων τούτων ἐπωφελῶς μεταχειριζομένων! Περίσργός τις διεσκέδαζε πρὸ τινος ὑπολογίζων τί δύνανται ν' ἀποφέρωσιν αἱ 67 στήλαι τῶν γνωστοποιήσεων ἐνός ἀριθμοῦ τῶν *Kaiῶν*. τὸν ὅποιον εἶχεν ὑπ' ὄψει, καὶ κατέληξεν εἰς τὸν ἀριθμὸν τούτου: 44, 125 φράγκα. Τὸ ἐτήσιον λοιπὸν εἰσόδημα θὰ εἶνε σχεδὸν 14 ἑκατομμύρια. Καὶ ἂν εἰς 50 ὑποβιβάσῃ τις τὰς στήλας καθ' ἐκάστην, πάλιν θὰ εὐρῆ 10 ἑκατομμύρια, μολοντί οἱ *Kaiῶν* μεθ' ὅλην τὴν εἰς μέγιστον ἀριθμὸν ἀντιτύπων ἐκτύπωσιν αὐτῶν, λαμβάνουσι κατὰ μέσον ὅρον οὐχὶ πλείονα τῶν 2 ἢ 3 φράγκων κατὰ στίχον γνωστοποιήσεων. Ἐν ταῖς ἀμερικανικαῖς ἐφημερίσι τιμὴ ἐκάστου στίχου ἐν γένει εἶνε ἐν δολλλάριον. Ἐκ τούτου δύναται τις νὰ εἰκάσῃ τί ἀποφέρει ὁ *Κήρυξ*, ὅστις γεννηθεὶς ἐντός ὑπογείου, εἶνε ἐγκαθιδρυμένος σήμερον ἐν μεγάρῳ, καὶ πῶς οἱ ἰδιοκτῆται αὐτοῦ δύνανται νὰ ἰδρῶσιν καταστήματα κοινῆς ὠφελείας, ν' ἀνεξείρωσιν ἀπεροσκοπεῖα, νὰ οργανώσιν διὰ χορηγίῶν αὐτῶν ἐπιστημονικὰς ἀποστολάς δαπανηροτάτας, κτλ.

Ἄλλ' οἱ ἰδιοκτῆται τῶν *Kaiῶν* ὡς καὶ οἱ τοῦ *Κήρυκος*, τὰς κολοσσαίας ταύτας προσόδους μεταχειρίζονται κατὰ πρῶτον πρὸς ἀκατάπαυστον βελτίωσιν τῆς ἐφημερίδος των· δὲν λαμβάνουσι οὔτε οἱ μὲν οὔτε οἱ δὲ ὑπ' ὄψει τὰς δαπάνας ὅπως ὑποστρήξωσιν τὴν ἀμοιβαίαν αὐτῶν ἀξίωσιν ὅτι ἔχουσι τὰς ἐγκαιροτέρας καὶ ἀσφαλεστέρας

ειδήσεις ἥπου δήποτε καὶ ἂν εὐρίσκωνται οἱ ανταποκριταὶ αὐτῶν, παρέχουσιν αὐτοῖς πληρεστὴν τὴν ἐλευθερίαν εἰς τὰς δαπάνας των, διότι ἔχουσι τὴν πεποίθησιν ὅτι ἡ προτεραιότης ἐιδήσεώς τινος οὐδέποτε πληρώνεται ὑπὲρ τὸ δέον ἀκριβῶς. Οὕτω ὁ *Κήρυξ* ἐπλήρωνεν ἄλλοτε 20,000 φράγκων διὰ τὴν ἀποστολὴν διὰ τοῦ καλωδίου τοῦ Ἀτλαντικοῦ λόγου τινὸς τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Γερμανίας, τὴν αὐτὴν δὲ ποσότητα ἐδαπάνησαν οἱ *Καιροὶ* εἰς τηλεγραφήματα κατὰ τὴν συνδιάσκεψιν τοῦ Βερολίνου. Ἀλλ' ἰδοὺ τὸ σπουδαιότερον. Ὁ ἀριθμὸς τῆς 30 Ἰουνίου 1879 τῆς τελευταίας ταύτης ἐφημερίδος ἐν ᾧ εὐρίσκοντο τὰ ἐκ τοῦ Ἀκρωτηρίου τῆς Καλλῆς ἐλπίδος τηλεγραφήματα περὶ τοῦ θανάτου τοῦ αυτοκρατορικοῦ πρίγκιπος Ναπολέοντος, τὰ ὅποια ὅλος ὁ τύπος ἀνεδήμοσιευσε, περιεῖχεν ὑπὲρ τὰς 5 στήλας τηλεγραφημάτων σταλέντων ἐξ Ἰνδιῶν, Ἀμερικῆς, καὶ Ἀφρικῆς, ἦτοι 9,000 λέξεις, αἵτινες κατὰ τὴν ἐπιπέδουσαν διατίμησιν πρὸς 5 φρ. καὶ 75 ἐλ. τὴν λέξιν θὰ ἐστοίχιζαν 52,000 φράγκα. Εἶνε πιθανὸν, βεβηχίως, ὅτι οἱ *Καιροὶ* οἱ δημοσιεύοντες καθ' ἑκάστην δευτέραν τηλεγραφήματα ἐξ Ἰνδιῶν, θὰ ἔχουσιν ἰδίαν διατίμησιν. Ἐν τούτοις ὁ ἀριθμὸς τῆς 30 Ἰουνίου — καὶ ὑπάρχουσι πολλοὶ ἀνάλογοι — δὲν ἦ ἀπήτησε δαπάνην τηλεγραφικὴν ἥττονα τῶν 35,000 φράγκων, δηλαδὴ πλεόν ὅπερ αἱ μεγαλειότεραι ἐφημερίδες τῆς Γαλλίας μόλις δαπανῶσι καθ' ὅλον τὸ ἔτος εἰς δαπάνην ὁμοίως φύσεως.

Ἄλλως τε οὐχὶ μόνον οἱ *Καιροὶ* ὑποβάλλονται εἰς τοιαύτας θυσίας· οὕτω, ὅπως ἐν μόνον προσαγγάγωμεν παράδειγμα, ἡ *Σηματα* πληρώνει 50,000 φράγκων κατ' ἔτος εἰς τὴν διεύθυνσιν τῶν ταχυδρομείων διὰ τὴν χρῆσιν τηλεγραφικοῦ σύρματος μεταξύ Λονδίνου καὶ Παρισίων.

Ἐν ᾧ αἱ ἀγγλικαὶ καὶ ἀμερικανικαὶ ἐφημερίδες ἐλάμβανον τὴν τεραστίαν ταύτην ἀνάπτυξιν, αἱ γαλλικαὶ ἕμειναν ἀκίνητοι ἐντὸς τοῦ στενοῦ αὐτῶν κύκλου. Ὁ λόγος εἶνε προφανής. Μὲ τὴν τιμὴν, εἰς τὴν ὁποίαν κατῆλθον, καὶ τὴν ὁποίαν δὲν εἶνε πλέον σχεδὸν δυνατόν ν' ἀνυψώσωσι, μία ἐφημερίς ἂν δὲν ὑποστηρίζεται ὑπὸ κερφαίων, δὲν δύναται νὰ ζῆσθαι ἄλλως παρὰ διὰ τοῦ προϊόντος τῶν γνωστοποιήσεων. Ἀλλὰ, μεθ' ὅλας τὰς ἀποπειράς πρὸς ἐγκλιματίσιν τῆς γνωστοποιήσεως παρὰ τοῖς Γάλλοις, δὲν κατορθώθη νὰ εἰσαχθῆ εἰς τὰ ἤθη αὐτῶν. Ἡ χρῆσις αὐτῆς περιορίσθη εἰς μόνους τοὺς βιομηχάνους, σχεδὸν πάντοτε τοὺς αὐτοὺς καὶ τινὰς ἐμπορευομένους, οἵτινες διὰ στενῶν ὑπολογισμῶν ἐρόνευσαν αὐτῇ. Τὸ δημόσιον παραπονεῖται κατὰ τῆς ἐπιγενομένης αὐτῷ ἀδικίας, καὶ οὐχὶ ἀδικίως, διότι ἐλαττοῦσι τὴν τροφὴν ἣν πρέπει νὰ τῷ δώσωσιν ἀντὶ τοῦ χρήματός του. Ἡ τελευταία σελὶς τῆς ἐφημερίδος ἅς ἀνήκη εἰς τὰς γνωστοποιήσεις, τὸ παραδέχεται εὐχαρίστως, ἀλλὰ δὲν δύναται ν' ἀ-

νεχθῆ νὰ καταλφάνωσιν αὐταὶ καὶ τὴν τρίτην, ἐνίοτε μάλιστα νὰ πλημμυρῶσι καὶ τὴν δευτέραν, ἐκ τούτου εὐνοητοτάτη ἡ κατὰ τῶν γνωστοποιήσεων ἀντιπάθεια.

Εἶνε λοιπὸν πιθανὸν ὅτι τὸ ἐνεστώδες σχῆμα τῶν γαλλικῶν ἐφημερίδων θὰ διαμείνῃ εἰς τὸ ἀρχικὸν καὶ συνάμα ὀριστικὸν αὐτῶν σχῆμα, ἢ ἐὰν συμβῆ νὰ τροποποιηθῆ, θ' ἀπολήξῃ εἰς τὸ τῶν πενταλέπτων ἐφημερίδων, αἵτινες ὁσπυέρα λαμβάνουσι μεγαλειότεραν ἀνάπτυξιν πρὸς ζημίαν τῶν μεγάλων ἐφημερίδων. Τινὲς μὲν τούτων, ἀρκούντως συγκαταβαστικῶν ἔχουσι τιμὴν, ἐξάγουσι σπουδαίας ὠφελείας ἐκ τῶν γνωστοποιήσεων, ἀλλ' ἐν γένει δὲν φαίνεται νὰ κινεῖται πῶς νὰ καταστήσωσιν αὐτὰς ἐπωφελεῖς εἰς τὸ κοινόν.— Αἱ δύο ἐν Παρισίοις ἐφημερίδες, αἱ εὐτυχέστεραι κατὰ τὰς γνωστοποιήσεις εἰσὶ ὁ *Φίγαρω* καὶ ἡ *Μικρὰ Ἐφημερίς*, αἵτινες κερδαίνουσιν ἀπ' αὐτῶν ἐκάστη ὑπὲρ τὸ ἑκατομῦριον.

Τὰ ὅρια ἄλλως τε ταῦτα τῆς δημοσιογραφίας φαίνονται ἐπαρκῶς εὐρύχωρα πρὸς τὰς ἀπαιτήσεις τῶν γάλλων ἀναγνωστῶν, πολλῶ μικροτέρως κατὰ τοῦτο, ἢ αἱ τῶν Ἀγγλο-Σαξόνων. Ἐπισχάτως ἔτι ἐλάβομεν παράδειγμα πεισιχώτατον. Ἐφημερίς τις ἡ *Σφαιρα* ἀπετόλησε νὰ ἐπιχειρήσῃ, ὅπως τὸ εἶπε καὶ αὐτὴ ἀληθῆ ἐπανάστασιν ἐν τῇ δημοσιογραφίᾳ· υἱοθετοῦσα τὸ διπλοῦν σχῆμα τῶν ἀγγλικῶν ἐφημερίδων· προσέθετε μάλιστα ἀπαξ καθ' ἑβδομάδα φιλολογικὸν τι παράρτημα ἐνὸς φύλλου, συναπαρτίζον ἀριθμὸν ἐκ 12 σελίδων· μετὰ τινὰς ἀνωφελεῖς προσπάθειάς καὶ θυσίας ἀναντιρρήτως σπουδαιοτάτας, ἠναγκάσθη νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὸ σύνθημα σχῆμα. Ἐχομεν ὑπ' ὄψει παράδειγμα οὐχ ἥττον πειστικόν. Μεταξὺ τῶν πενταλέπτων ἐφημερίδων, ὑπάρχουσι τέσσαρες ἢ πέντε ἔχουσαι τὸ σχῆμα τῶν μεγάλων ἐφημερίδων, καὶ αἵτινες δὲν ὑστεροῦσι κατ' οὐδὲν αὐτῶν, αἵτινες, ὅπως δήποτε, παρέχουσι τοῦλάχιστον τετραπλασίαν ὕλην τῆς τῶν ἡμιφύλλων μικρῶν ἐφημερίδων· καὶ ὅμως καὶ αὐταὶ αἱ μᾶλλον κυκλοφοροῦσαι τούτων μόλις πωλοῦσι τὸ δέκατον τῶν φύλλων ταύτης ἢ ἐκατῆς τῆς μικρᾶς.

Δὲν εἶνε ἀνάγκη νὰ εἰπωμεν τὴν αἰτίαν τοῦ τελευταίου τούτου γεγονότος. Τεκμαιρόμεθα ἀσφαλδέστατα ὅτι ἐπωφελέστερον εἶνε εἰς μίαν γαλλικὴν ἐφημερίδα ν' ἀποτείνεται εἰς τὸ πάθος παρὰ εἰς τὴν περιτομίαν. Ἀποδεικνύεται προσέτι, ἂν τοῦτο ἔχῃ ἀνάγκη ἀποδείξεως, ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ ἐφημερίδος τινὸς δὲν εἶνε ἀνάλογος πρὸς τὸ ἀνάστημά της.

ὑπὸ τοῦς ἄλλοις τούτοις, εὐνόητον εἶνε, ὅτι ὁ προϋπολογισμὸς τῶν γαλλικῶν ἐφημερίδων δὲν δύναται νὰ συγκριθῆ πρὸς τὸν τῶν ἀγγλικῶν καὶ ἀμερικανικῶν ἐφημερίδων. Ἐν τούτοις εἶνε ἀκριβῶς βεβαίως ἀπ' οὐ πολλὰ ἐφημερίδες δὲν κατορθώνουν ν' ἀπαντήσωσι τὰ ἐξοδά των, καὶ συγκροτοῦνται μόνον διὰ τῆς ὑποστηρίξεως πλου-

σίου τινὸς πολιτικοῦ ἢ οικονομικοῦ ταμείου.

Διότι ἡ σύστασις ἐφημερίδος, ὅσον μικρὰ καὶ ἢ, συνεπάγεται πάντοτε σημαντικὰς δαπάνας. Τὰ ἐξοδα ταῦτα εἰσὶ δύο εἰδῶν· μόνιμα ἐξοδα, ἀνεξάρτητα τοῦ ἀριθμοῦ τῶν συνδρομητῶν, εἰς ἅτινα καθυποβάλλεται καὶ πρὶν ἀκομῆν ἔχει οὐδέν· εἶνε δὲ τὰ τοῦ ἐνοικίου, τῆς διαχειρίσεως, τῆς συντάξεως, καὶ τῆς τυπογραφικῆς στοιχειοθεσίας, τὰ ὅποια δυνάμεθα νὰ ὑπολογίσωμεν εἰς 250,000 φράγκων κατ' ἔτος· καὶ τὰ κατ' ἀναλογίαν ἐξοδα, ἅτινα αὐξάνουσιν ὅσον αὐξάνουσιν οἱ συνδρομηταί, καὶ περιλαμβάνουσι τὸν χάρτην, τὰ πειστικά, τὴν ἐπικόλλησιν ταινιῶν, ἐνεπιγραφῶν, τὴν ἀποστολὴν κτλ.

Τὰ τελευταῖα ταῦτα ἐξοδα καλύπτονται κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον ὑπὸ τοῦ προϊόντος τῆς συνδρομῆς καὶ τῆς πωλήσεως τῶν ἀριθμῶν· ἀλλὰ τὸ προϊόν τοῦτο δύναται νὰ προσδοκᾷται ἐπὶ μακρὸν, νὰ μείνῃ ἐπὶ μακρὸν ἀνεπαρκές. ἐν ᾧ τὰ μόνιμα ἐξοδα ἐπιβαρύνουσιν ἀδυσωπῆτως ἕκαστον ἀριθμὸν — μάλιστα, κατὰ τὴν περίοδον ἣν θὰ ὀνομάσω τῆς *ἐπαύσεως*, περίοδον μακρὰν πάντοτε, ἐπαυξάνουσι καὶ διὰ τῶν ἀναποφεικτῶν δαπανῶν τῆς διαδόσεως. Ἡ ἐφημερίς, πράγματι, δὲν δύναται νὰ περιμένη τὸν ἀγοραστὴν, νὰ δράμῃ ἀμέσως πρὸς ἀναζήτησιν της, πρέπει νὰ τὸν προσκαλέσῃ, πρέπει νὰ γείνη γνωστὴ, καὶ διὰ τοῦτο, ἀνεξαρτήτως τῶν ἄλλων μέσων τῆς δημοσιότητος, ἀνάγκη νὰ ἐκτυπώνῃ καὶ διανεμῆ ὡρεᾶν, καθ' ἑκάστην, ἱκανὸν ἀριθμὸν φύλλων, καθ' ἑκατοντάδας ἢ χιλιάδας, κατὰ τὸ περιεχόμενον τοῦ ταμείου της.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐφημερίδων ἐν Γαλίᾳ, ἀπο τινῶν ἐτῶν αὐξάνει σταθερῶς, καὶ ἡ αὕξησις αὕτη δὲν φαίνεται τείνουσα νὰ κατασταλῇ, ἀν κρίνωμεν ἐκ τῶν πολυχρῶμων εἰδοποιήσεων, ὑφ' ὧν ἀκαταπαύτως καλύπτονται οἱ τοῖχοι τῶν Παρισίων, ἀναγγέλλοντες καθ' ἑκάστην νέαν ἐφημερίδα ἐκδοθησομένην τὴν ἐπαύριον. ὡσεὶ ἡ Ἴδρυσις ἐφημερίδος ἦτο τὸ εὐχερέστερον πρᾶγμα τοῦ κόσμου, ὡσεὶ πᾶσαι αἱ θέσεις νὰ μὴ ἦσαν κατεληγμένα. Διότι κατὰ τὰς ταρχώδεις ἐποχὰς οἳα ἡ ἰδική μας, ὑπάρχουσι φλογεραὶ πεποιθήσεις, καὶ ὀρέξεις φλογερότεραι ἔτι, ἅς δὲν δύναται νὰ ἐπίσῃ οὐδεμία παρατήρησις, δι' ἅς οὐδὲν ὑπάρχει κώλυμα.

Πρέπει νὰ εἰπωμεν ἐπίσης ὅτι ἡ Ἴδρυσις ἐφημερίδος σήμερον, διευκολύνθη τὰ μέγιστα διὰ τῆς κατὰ φύλλον πωλήσεως, ἥτις, χωρὶς νὰ ὀμιλήσωμεν περὶ τοῦ ἀμέσου προϊόντος τὸ ὅποιον παρέρχεται, θέτει τὸ νεογέννητον ὑπὸ τὰ ὄμματα πάντων τῶν διαβαστῶν καὶ τοὺς προσκαλεῖ. ἂν δυνάμεθα νὰ εἰπωμεν οὕτω, νὰ τὸ γνωρίσωσι.

Ὁ τρόπος οὗτος τῆς καταναλώσεως ἐπὶ πολὺ ὑπῆρξεν μόνον κατὰ διαλείμματα, καὶ μέχρι τῶν τελευταίων ἐτῶν παρουσίασεν ἀποτελέσματα ἀνάξια λόγου. Νόμος τις τῆς 9 Μαρτίου 1878,

ἔδωκεν εἰς αὐτὴν μεγίστην ζωρότητα, ἀντικαθιστῶν δι' ἀπλῆς προαπειτουμένης δηλώσεως τὴν ἀναγκαστικὴν τέως ἄδειαν πρὸς πώλησιν ἀνὰ τὰς ὁδοὺς καὶ διακομὴν τῶν ἐφημερίδων. Τὸ ἀποτέλεσμα ὑπῆρξεν ἄμεσον καὶ τεραστίον· κατὰ τὸ ἐπόμενο ἐτος ἡ ἀστννομία ἔλαβεν ὑπὲρ τὰς 1800 δηλώσεις.

Οἱ ἐφημεριδοπῶλαι ἐν Παρισίοις καὶ τοῖς προαστείοις ἀνέρχονται σήμερον εἰς 3,000 περίπου. Δὲν ὑπάρχει σχεδὸν ὁδὸς ἀμοιροῦσα παραπήγματος τινὸς πρὸς πώλησιν ἐφημερίδων χρησιμεύοντος. Ἐν ταῖς μεγάλας ὁδοῖς, ἐκτελεῖται εἰς τὰ κιάσκια πρὸς τοῦτο κατασκευασθέντα. Τὰ μικρὰ ταῦτα καταστήματα καρποῦται ἐταιρία τις λαβοῦσα τὴν παραχώρησιν ἐν πλειστηριασμῷ, ἢς ἡ μετὰ τῆς πόλεως σύμβασις λήγει τῷ 1884. Στοίχιζουσι αὐτῇ 700 φράγκα ἕκαστον, ἐκτὸς τῆς διατηρήσεως, ἐκτὸς δασμοῦ τινος, δι' ἕκαστον 50 φράγκα. Ἀλλ' ἡ δαπάνη αὕτη ἀνταμείβεται ἀψιλῶς διὰ τοῦ προϊόντος τῶν ἡμερησίων καὶ νυκτερινῶν γνωστοποιήσεων, καὶ ἐκ τοῦ ἐνοικίου ὅπερ ἀποφέρουσιν, ἐνοικίου ποικίλλοντος ἀπὸ 5—30 φράγκων κατὰ μῆνα. Αἱ ἐπὶ τῶν κιοσκίων τούτων ἀγγελίαι, πληρώνουσιν μέχρι 30 φράγκων τὸν μῆνα καὶ ἐκάστη γνωστοποίησις δὲν εἶνε μεγάλη.

Πρὸ πάντων αἱ πεντάλεπτοι μικραὶ ἐφημερίδες ἐπωφελήθησαν ἐκ τῆς κατ' ἀριθμὸν πωλήσεως, διότι τὰ γενικὰ ἐξοδα τῶν μικρῶν τούτων φύλλων δὲν εἶνε σπουδαία. Ἀλλὰ πόσα φύλλα πρέπει νὰ πωληθῶσι ὅπως ἀντιμετωπισθῶσιν αἱ δαπάναι! Καὶ ὅταν κατορθῶσι τοῦτο διὰ τὰ κατ' ἀναλογίαν ἐξοδα δὲν ὑπολείπεται πλέον τοῦ λεπτοῦ κατ' ἀριθμὸν. Τὸ λεπτόν τοῦτο εἶνε ἀληθές, πολλαπλασιαζόμενον ὑπὸ ἑκατοντάδων χιλιάδων δύναται νὰ παραγάγῃ ποσότητα μεγίστων κερδῶν πρὸς ἣν προστίθεται τὸ προϊόν τῶν γνωστοποιήσεων, αἵτινες εἶνε ἀναπόφεικτοι ὅταν ἡ ἐφημερίς ἀποκτήσῃ εὐρείαν κυκλοφορίαν.

Ἐχομεν καταπληκτικὸν παράδειγμα τὴν *Μικρὰν Ἐφημερίδα*, ὑπερβαίνουσαν κατὰ τὴν κυκλοφορίαν πάσας τὰς ἐφημερίδας τοῦ κόσμου, καὶ τῆς ὁποιᾶς τὰ κέρδη ἀνέρχονται εἰς δύο ἑκατομῦρια καὶ ἡμισυ· τοῦθ' ὅπερ καθιστᾷ τὸ μικρὸν ἐκεῖνο τετράγωνον χαρτίον, τοσοῦτω ἀσημαντον κατὰ τὸ φαινόμενον, μίαν τῶν μεγίστων πολιτικῶν καὶ οικονομολογικῶν δυνάμεων τῆς σήμερον. Κατὰ τὰς τελευταίας ἐταιρικὰς μετοχὰς αὐτῆς ἡ ἰδιοκτησία της ὑπολογίζεται εἰς 25 ἑκατομμύρια. Ἀλλὰ τοῦτο εἶνε παράδειγμα μοναδικόν.

Ἄν εἶνε δυσχερὲς εἰς μικρὰν ἐφημερίδα πεντάλεπτον ν' ἀπαντήσῃ τὰ ἐξοδά της, τί θὰ εἶνε εἰς μίαν μεγάλην ἐφημερίδα τῆς αὐτῆς τιμῆς; Εἶνε προφανές, πράγματι, ὅτι ἕκαστος ἀριθμὸς πωλούμενος στοιχίζει περισσότερον παρ' ὅσον ἀποφέρει· ἐξ οὗ ἔπεται ὅτι ὅσον περισσότερα φύλλα πωλεῖ, τοσοῦτω ἡ ἀπώλειά του εἶνε μεγάλη, μέ-

χως ὅτου ἀποκτήσῃ ἐπαρκῆ πελατεία γνωστοποιήσεων καλυπτουσῶν τὴν διαφορὰν τοῦτο δ' εἶναι ἔργον δεξιότητος ἢ βίας.

Περὶ τοῦ τύπου τῶν ἄλλων εὐρωπαϊκῶν κρατῶν, ὀλίγα δύναμαι νὰ εἶπω. Δὲν προτίθεται νὰ ἐκτιμῆσῃ αὐτὸν ὑπὸ ἡθικῆν καὶ πολιτικὴν ἔποψιν, ὑπὸ δὲ τὴν ἔποψιν τῆς ὕλικῆς ἀναπτύξεως οὐδὲν παρέχει τὸ ἐνδιαφέρον τὴν ἱστορίαν τῆς ἐφημερίδος. Ἀρκεῖται μόνον εἰς τὴν ἀναγραφὴν τοῦ ἀκαταπαύστως πολλαπλασιασμοῦ τῶν ἐφημερίδων καὶ τὴν σύγκρισιν πρὸς ἄλλα τῶν ταγμάτων τοῦ στρατοῦ τοῦτου ὅση μέραι ἰσχυροτέρου καθίσταμένων.

Καὶ δὲν εἶναι πολὺ εὐχερὲς τὸ πρᾶγμα. Ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐφημερίδων, πράγματι, ὑπόκειται εἰς συνεχεῖς ταλαντεύσεις. Ὅθεν οἱ στατιστικοὶ οὐδαμῶς συμφωνοῦσι, οὐδ' αὐτοὶ εἶσι οἱ ὁμοθυμῶν, περὶ τῶν δυνατέων τοῦ τύπου τῆς ἰδίαις αὐτῶν χώρες ὡς κατὰ προσέγγισιν λοιπὸν μόνον θεωρητέον τὸν ἀκόλουθον πίνακα* ἐν τούτοις ἀρκεῖ, τοῦλάχιστον, νὰ παράσχῃ ἰδέαν τινὰ τῆς ἀναπτύξεως ἣν ἐλαβεν ἡ ἐφημεριδογραφία ἀπὸ τινων ἐτῶν.

Σφοδρὸς τις γεωγράφος, ὁ Βάλβις, ἐπελόγησε τῷ 1826 τὰς ἐφ' ὅλου τοῦ κόσμου ἐκδιδομένας τότε ἐφημερίδας εἰς 3168 ὧν 2142 ἐν Εὐρώπῃ καὶ 978 ἐν Ἀμερικῇ. Ἐν πραγματεία δημοσιευθεῖσα τῷ 1867 ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν ἀναθιβάσκειτο εἰς 12,500. Σήμερον ἀνήλθεν εἰς 25000 οὕτω διανεμημένας: Εὐρώπη 14,000. Ἀμερικῇ, 10,000. Ἀσία, Αὐστραλία κτλ. 1000.

Ἐκ τῶν εὐρωπαϊκῶν κρατῶν τὰ πλείονας ἐφημερίδας ἀριθμοῦνται εἰς: ἡ Γερμανία, 3000, ἡ Γαλλία 2500, ἡ Ἀγγλία 2000, ἡ Αὐστρία 1, 500 ἡ Ἰταλία 1500, ἡ Ῥωσσία 600, ἡ Ἑλβετία 500.

Ἀπολύτως, ἐξ ὅλων τῶν ἐθνῶν τοῦ κόσμου πλείονας ἐφημερίδας ἔχουσιν αἱ Ἠνωμέναι-Πολιτεῖαι, 9,000 διὰ πληθυσμὸν 50 ἑκατομμυρίων. Ἡ Γερμανία, ἣτις ἔρχεται μετ' αὐτὴν, ἔχει μόνον, ὡς εἶδομεν, 3000.

Σχετικῶς, δηλαδὴ ἐν συγκρίσει πρὸς τὸν πληθυσμὸν, καὶ τοῦτο πρὸ παντὸς ἐνδιαφέρει, πάλιν αἱ Ἠνωμέναι Πολιτεῖαι κατέχουσι τὴν πρώτην θέσιν· ἀλλὰ τὴν θέσιν ταύτην τὴν διαμφισθιτῆ πρὸς αὐτάς, καὶ τοῦτο κατ' ἀρχάς θὰ ἐμποιήσῃ ἔκπληξιν, ἡ Ἑλβετία, ἣτις ἐν τούτοις ἔχει μόνον 500 ἐφημερίδας, ἀλλὰ ἐν πληθυσμῷ μὴ ὑπερβαίνοντι τὰ 2,700,000 καὶ ἐν ταῖς μὲν καὶ ἐν τῇ δὲ μία ἐφημερίς ἀναλογεῖ πρὸς πεντακοσίους κατοίκους. Τὰ ἄλλα ἔθνη ἀφίστανται πολὺ τῆς ἀναλογίας ταύτης. Κατὰ προσέγγισιν καὶ εἰς στρογγύλους ἀριθμοὺς ἡ ἀναλογία τῶν ἐφημερίδων πρὸς τὸν πληθυσμὸν εἶναι: ἐν Γερμανίᾳ καὶ Γαλλίᾳ 1 πρὸς 14,000, ἐν Ἀγγλίᾳ 1 πρὸς 16,000, ἐν Αὐστρίᾳ καὶ Ἰταλίᾳ 1 πρὸς 24,000.

*Ἐν Γαλλίᾳ, ἡ ἀναλογία αὐτὴ τῷ 1826 ἦτο,

κατὰ τὸν Βάλβιν, 1 πρὸς 64,000. Εἶναι καταφανεστᾶτη ἡ ἀπὸ ἡμίσεως αἰῶνος καὶ ἐντεῦθεν ἐν Γαλλίᾳ γενομένη πρόοδος τῆς δημοσιογραφίας.

Θὰ ἦτο περίεργον νὰ γνωρίζῃ τις ποία δύναται νὰ εἶναι ἡ κυκλοφορία αὐτῆ τῶν 25,000 περιοδικῶν δημοσιευμάτων, τὰ ὁποῖα ἀπὸ τοῦ ἐνὸς ἄκρου τοῦ κόσμου μέχρι τοῦ ἄλλου ἀναλαμβάνουσι νὰ παράσχῃσι πληροφορίας, νὰ διδάξωσιν, ἢ νὰ διασκεδάσωσι τοὺς ἀνθρώπους. Ἡ ἀπλούστατα ἐκμεταλλεύονται τὴν περιεργίαν τῶν υἱῶν καὶ πρὸ πάντων τῶν θυγατέρων τῆς Εὐρῆς. Ἀλλὰ πάντες οἱ ποδὸς τοῦτο ὑπολογισμοὶ μόνον εἰς ὑποθέσεις δύνανται νὰ ἀπολήξωσι. Ἡ ἀρεσθῶ λοιπὸν, ἄνευ ἄλλων περιστροφῶν, νὰ ἀναφέρω μίαν τῶν ὑποθέσεων τούτων, ἐξ ἧς ὁ ἀναγνώστης ἀφίεται ἐλεύθερος νὰ παραδεχθῇ ὅ,τι θελήσῃ.

Ἐν Ἀμερικῇ, ὅπου ἡ στατιστικὴ τῆς ἐφημεριδογραφίας εἶναι λίαν ἐνήμερος, ὑπολογίζουσι τὴν κυκλοφορίαν τῶν 10,000 ἐφημερίδων, αἷτινες δημοσιεύονται ἐν αὐτῇ εἰς 21,000,000, δηλαδὴ, ἐν στρογγύλῳ ἀριθμῷ, 2,000 φύλλα ἡμερησίως κατ' ἐφημερίδα κατὰ μέσον ὅρον. Ἄν παραδεχθῶμεν τὸν αὐτὸν μέσον ὅρον καὶ διὰ τὰς 15,000 εὐρωπαϊκὰς καὶ ἄλλας ἐφημερίδας, θὰ ἔχωμεν 30 ἑκατομμύρια. Ἀλλ' ὁ ἀριθμὸς οὗτος κατὰ πᾶσαν πιθανότητα εἶναι μικρότερος τῆς ἀληθείας. Ὑποθέτει πράγματι 9 ἀναγνώστας δι' ἕκαστον φύλλον, ἐν ᾧ ἐν Ἀμερικῇ ὑπάρχουσιν μόνον 2. Ἀλλὰ ὅση διαφορὰ καὶ ἂν ὑπάρχῃ μεταξὺ τῆς ἐκπαιδεύσεως ἐδῶ κα' ἐκεῖ, τὸ λάθος μοὶ φαίνεται σπουδαῖον. Νομίζω λοιπὸν ὅτι ἡ ἡμερησία κυκλοφορία τοῦ περιοδικῆ τύπου δύναται ν' ἀναχθῇ εἰς 60 ἑκατομμύρια.

Τοῦτο εἶναι, τὸ ἐπαναλαμβανόμενον ὑπόθεσις, ἣτις ὅμως φαίνεται πιθανωτάτη — καὶ λίαν ἐπαρκῆς.

Ἐν ταῖς μυριάσι ταύταις τῶν φύλλων ὑπάρχει βεβηκόως τερθρεία πολλή· ἀλλ' ὅμως καὶ ποία ἀνακίνησις ἰδεῶν — καὶ γρημάτων! Πόσον πνεῦμα ριπτόμενον εἰς τὸν ἀνεμὸν! Ποία σπάρτα, καὶ ποῖον θεσμὸν, παρὰ τὰ ζιζάνια, δικαιούμεθα νὰ ἀναμεινόμεν διὰ τὸ μέλλον! Α. Κ.

Ο ΒΙΣΜΑΡΚ ΩΣ ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ.

Οἱ λόγοι οὗς ὁ βουλευτὴς Βίσμαρκ — Σεννάουζεν ἀπήγγειλεν εἰς τὸ ἠνωμένον Landtag τῆς Πρωσίας (1847 — 1848), εἰς τὸ Γερμανικὸν κοινοβούλιον (1850) καὶ εἰς τὴν δευτέραν πρωσιακὴν Βουλὴν (1849 — 1851), δὲν ἦσαν γνωστοὶ εἰμὴ ἔκ τινων τευχίων, ἀναφερομένων εἰς τὰ ἔργα τῆς συγγράνου ἱστορίας καὶ εἰς μονογραφίας ἀφορώσας εἰς τὸν βίον τοῦ μεγάλου ἀρχιγραμματέως τῆς Γερμανίας· οὐδεὶς οὐλοῦν καὶ ἔκδοσις ὅλων ὅμοι ἐῖχε γέιναι μέχρι τοῦδε. Πρὸ τίνος μόλις παρουσιάσθησαν εἰς τὸ φῶς κατὰ τρόπον τέλειον καὶ ἀκριβῆ, τρηθείσης ἠρησκου-

τικῆς ἐπιμελείας περὶ τὴν ἀκρίβειαν τοῦ κειμένου· διότι ἀνετυπώθησαν κατὰ τὰ αὐθεντικὰ ἔτυπα-γραφήματα πρακτικά καθ' ὅλην τὴν λεπτομέρειαν οὐ μόνον οἱ σπουδαῖοι λόγοι καὶ αἱ ἀτομικαὶ παρατηρήσεις, ἀλλὰ καὶ αἱ βραχέειαι ἀνταπαντήσεις, αἱ ἡμερήσιαι διατάξεις, αἱ προσκλήσεις εἰς τὴν τάξιν, αἱ διακοπαὶ κλπ.

Ὁ Βίσμαρκ ὡς βουλευτὴς, κατὰ τὸ πρῶτον τοῦτο βῆμα ἐν τῇ πολιτικῇ ζωῇ, ἀπεικονίζεται λαμπρῶς ὡς ἐν φωτογραφίᾳ, διὰ τοῦ τόμου τούτου τῶν ἀγορεύσεών του.

Ἦτο νέος πάντῃ ἄγνωστος ὅτε τὸ πρῶτον μετέβη εἰς τὸ ἠνωμένον Landtag ὡς ἀντιπρόσωπος τῶν κτημάτων τῶν εὐγενῶν (Ritterschaften). Κατὰ τὴν παραμονὴν τῆς συνόδου τοῦ πρώτου τούτου πρωσιακοῦ Κοινοβουλίου ἐσκέπτετο νὰ ἐπιχειρήσῃ ταξείδιον εἰς Ἰνδίας, πιθανῶς ὅπως ἀποκτήσῃ ἐκεῖ περιουσίαν καὶ ἀποκατασταθῇ, ἀπαλλάκτικα ὡς ὁ Κρόμβελ, ὅστις κατὰ τὴν παραμονὴν τοῦ μακροῦ κοινοβουλίου ἀπεράσειε νὰ μεταβῇ εἰς Ἀμερικὴν.

Οἱ ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν συνηγμένοι ὅπως συγκροτήσωσι τὸ ἦθῆν Landtag ἀντιπρόσωποι ἦσαν γενικῶς ἄγνωστοι πρὸς ἀλλήλους καὶ πρὸς τὸ κοινόν. Εἰς τὰς ἐπαρχιακὰς Διαίτας ἡ πολιτικὴ ἐτίθετο ἐν κατωτάτῃ μοίρᾳ, εἰς τρόπον ὅστε κόμματα καὶ ἀρχηγοὶ δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ σχηματισθῶσιν, ἢ δὲ φήμη τῶν κυριωτέρων μελῶν δὲν ὑπερέβαινε τὰ τεῖχνη τοῦ Βουλευτηρίου. Ἐξ ἄλλου ἡ δημοσιογραφία ὑποκύπτουσα ἀκόμη ὑπὸ τὸν ζυγὸν τῆς λογοκρισίας δὲν ἦνοιγε τὰς θύρας τοῦ σταδίου εἰς τοὺς πολιτικοὺς ἄνδρας. Ὅπως καταστῆ τις γνωστὸς ἄλλο μέσον δὲν ἦτο εἰμὴ ὁ διὰ τῶν φυλλαδίων καὶ τῶν σατυρῶν πόλεμος.

Ὅτε ἠνεφύθη τὸ πρῶτον Landtag, δύο τάσεις κυρῆς, ὅπως καὶ εἶπη τις δύο κόμματα, ἐξεδηλώθησαν ἀμέσως, ὀπισθεθεῖσι κατ' ἀλλήλων. Ἀπ' ἐνὸς οἱ φιλελεύθεροι, ὧν οἱ διάφοροι βαθμοὶ συνήνταντο ἐν τῷ αὐτῷ ἐδάφει τῆς συνταγματικότητος καὶ ἔως ἐν τισι πόθοις, εἶτι ἀορίστοις, περὶ ἐνότητος τοῦ γερμανικοῦ ἔθνους, ὅπερ ἦτο ἰδέα μεγάλη. Ἄν πρῶτοι ἐξέφρασκον οἱ συνθετοὶ πατριῶται ἐν περὶ καὶ ἐμμέτρῳ λόγῳ, ἀλλ' ἣτις ὑπὸ τοιοῦτον σχῆμα ἐφαίνετο μάλλον ἀνήκουσα εἰς τὸ κράτος τῆς φιλολογίας ἢ εἰς τὸ τῆς πολιτικῆς. Ἀπ' ἑτέρου ἡ Δεξιὰ, οἱ μικροὶ εὐγενεῖς, οἱ Junker τάξις πολυαριθμὸς, ἰσχυρὰ ἄλλατε κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ παρόντος αἰῶνος, ἀλλ' ἧς ἡ ἀξία ἠλαττώθη ἐνεκα τῶν ἐπισυμβασθῶν μεταρρυθμίσεων.

Ἡ τάξις αὕτη ἐφρόνει ἐνθουσιωδῶς ὕπερ τοῦ παρελθόντος, ἐπέμενον εἰς τὸ ἐνεσθὸς, ἀλλὰ δὲν ἦτο ὀπισθοδρομικῆ. Ἐδείκνυε δυσμείνειαν πρὸς τὰς ἕξωθεν πολιτικὰς ὑπαγορεύσεις, καὶ δὲν παρεδέχετο ἄλλας μεταρρυθμίσεις ἐκτὸς ἐκείνων, αἷτινες ἐπήγαζον ἐκ τῶν θεσμῶν καὶ τῶν παραδόσεων τοῦ παρελθόντος. Καθ' ὅσον ἀπορᾶ εἰς τὴν ἐθνικὴν γερμανικὴν ἰδέαν οἱ Junker δὲν εἶχον εἰς συμφι-

λίωσι αὐτὴν μετὰ τοῦ πρωσιακοῦ πατριωτισμοῦ των.

Ὁ ἀντιπρόσωπος Βίσμαρκ, εἰσπρόχρονος εἰς τὸ ἠνωμένον Landtag δὲν ἐκοπίασε πολὺ σκεπτόμενος τοῦ νὰ τοποιετηθῇ. Ἄφριελε φυσικῶς νὰ καταλάβῃ θέσιν μεταξὺ τῶν ἀντιπροσώπων εἰς οὗς ἀνῆκε χάρις τῇ καταγωγῇ του, χάρις τῇ πολιτικῇ θέσει του καὶ ταῖς πεποιθήσεσιν ὅφ' ὧν ἐνεφορεῖτο.

Ὁ Βίσμαρκ εἰσῆρχετο εἰς τὴν ἐνεργὸν πολιτικὴν καθ' ἣν στιγμὴν ἡ Γερμανία, προσδεύσασα ἐπιστημονικῶς μέχρι τῆς ἀμφιβολίας καὶ ἐπιδεικτικῶς μέχρι τοῦ μηδενός, ὡς ἔγραψεν ὁ Ἑδγάρδος Κυνιέ, εὗρίσκετο περὶ τὸ πέρας τῆς ὁδοῦ εἰς ἐσχάτην ἀταξίαν καὶ κατείχετο ὑπὸ ἀκατονομάστου φρενητιῶδους παραφορᾶς. Τὸ ἰδανικὸν τῆς πολιτικῆς τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἦτο αἰσθηματικὴ τις ἀναρχία, πόθους τῆς οὐτοπίας κενῆς καὶ ἀτμιώδους, ὑπὲρ ἧς συνηγόρει μετὰ κυρητῶδους θέρμης ὁ Ἀρνόλδος Ρούγκε, ὁ Φάουερβαχ, καὶ ὁ Μάξ Στέρνε, καὶ ἄλλοι φλογεροὶ ἀπόστολοι τῆς οὐτοπίας καλουμένης νέο - ἑγελιανῆς σχολῆς. Ἐν τῷ Landtag ἡ ἰδέα αὕτη δὲν ἐξεπροσωπεῖτο ὑπὸ πολλῶν, ἰκανῶς ὅμως καὶ ὑπερέχων ἦν ὁ ἀριθμὸς ἐκείνων, οἷτινες ἦσαν ριζοσπάσται ἀπέναντι τῆς Δεξιᾶς, ἀλλὰ μετριοπαθεῖς ἀπέναντι τοῦ κόμματος τῶν παραξιών. Ὁ ἀριθμὸς τούτων ἀνῆρχετο εἰς 407, ἐνῶ ἡ Δεξιὰ ἤριθμεῖ 107 μόνον ψήφους· περιείχε δὲ τὸ ἦθῆν κόμμα νομομαθεῖς ἐξόχους, δημοσιογράφους ἀξιοσεβάστους, σύμπασαν τέλος τὴν ομάδα τῶν σοφῶν τῶν δυτικῶν ἐπαρχιῶν, οἷτινες ἀπὸ τῆς πλησιοχώρου Γαλλίας, συνταγματικῆς τότε καὶ δημοκρατικῆς μετ' ὀλίγον, εἶχον διδαχθῆ τὴν κοινοβουλευτικὴν τακτικὴν.

Ὁ Βίσμαρκ ἐτοποθετήθη μεταξὺ τῶν ἀντιπάλων τῆς φιλοταρχου καὶ ἐπαναστατικῆς ταύτης σπείρας. Εἶχε συντρόφους ἄνδρας, οἷτινες ἀπηρεσκοντο εἰς τὴν θεορῶδη δημοσιότητα τῆς κοινοβουλευτικῆς συζητήσεως, οἷτινες δὲν εἶχον οὐδὲ συμπάθειαν οὐδὲ εἶξιν πρὸς τὸ ἀγορεύειν, καὶ ὧν ἡ τακτικὴ ἦτο ἡ ἀφάνεια. Ὑπὸ τοιοῦτων ἀνδρῶν περιστοιχιζόμενος ὁ Βίσμαρκ, ἐφάνη ὁ μόνος, ἡ σκεδὸν ὁ μόνος ἐκ τοῦ κόμματος αὐτοῦ, ὅστις ἐκίνοι τὴν προσοχὴν. Αἱ ἀτομικαὶ πεποιθήσεις αὐτοῦ ἠσθάνοντο τὴν ἀνάγκην νὰ διαμαρτυρηθῶσι κατὰ τῶν πολιτικῶν θεωριῶν, αἷτινες ἐφαίνοντο ὑπερισχύουσαι ἐν τῇ συνελύσει. Ἐπειραζὸν αὐτὸν αἱ ἐν λόγῳ ἰδέαι, ὡς ἠνώχλων αὐτὸν καὶ ἡ γλῶσσα ἦν μετῆρχοντο οἱ ἐλευθερόφρονες, καὶ ὁ τόνος τοῦ ἐνθουσιασμοῦ ἦν ἀνελαμβάνων, καὶ ἡ ἔμφασις μετ' ἧς ἠγόρευον, καὶ ἡ χροιά ἐκείνη τῆς ἐπιτετηθευμένης αἰσθηματικότητος, ἢ ἐχρῶντο κατακόρυως ἐν ταῖς ἀγορεύσεσιν αὐτῶν.

Ὁ Λυσσαλέος Βίσμαρκ, ὡς ἀπεκάλουν τότε ἐν Κνισερὸφ καὶ Σεννάουζεν τὸν μέλλοντα ἀρχι-

γραμματατέα, έφερον εν τή βουλή τον ζωηρόν και φιλειρην χαρακτήρα αυτου, φιλοπόλεμον πάντοτε, βίαιον ενίοτε, εξ ου είχε πολλάκις φθάσει μέχρι μονομαχιών δια ξίφους και πιστολίου και μέχρι πυγμαχίας ενίοτε, και διετήρησε τον χαρακτήρα τουτον από της ημέρας της πρώτης αυτου από του βήματος εμφανίσεως (όποτα εξεγείρας απερίγραπτον θόρυβον ένεκα βιαιίας αποστροφής αυτου κατά των φιλελευθέρων, ανέωξεν εφημερίδα τινά και ήρχισεν αναγινώσκων ήσύχως, περιμένων να αποκαταστή ή ήσυχία) μέχρι της τελευταίας αυτου αγορεύσεως, κατά την 3 Δεκεμβρίου 1850, ένεκα της οποίας εκορυφώθη ή αγανάκτησις της Βουλής, άλλ' ήτις εξησφάλισεν αυτώ διπλωματικήν θέσιν.

Η επιτυχία γενικώς βαίνει ως ό περι ευγενείας νόμος των Σινών αναγκάζει την δόξαν ν' αναδράμη εις τά όπισω και ήρπει φως εις τά σκοτεινά προηγούμενα του εννοουμένου της τύχης. Ως προς τον Βίσμαρκ τουτο αληθεύει εν μέρει. Ο αντιπρόσωπος του Σενάουζεν έθεωρείτο από της πρώτης ήδη στιγμής της εμφανίσεώς του, από της πρώτης αγορεύσεώς του, δύναμις πρώτης τάξεως. Μέλος δραστήριον της ομάδος των Junker και του μεγάλου κόμματος του Σταυρου, σχηματισθέντος μετά την επανάστασιν του Φεβρουαρίου, ό αγροτικός εϋπατρίδης δια μιās απέκτησε την αξίαν Γέρλαχ τινός ή Στάλ και την θέσιν ευγενούς τιμαριώτου της Πομμερανίας. Η αυθάδειά του, τó όρητικόν, και ή απάθεια ταυτοχρόνως καθίστων αυτον ως τι enfant terrible της Ιερās εκείνης φάλαγγος ήτις προσμάχει υπέρ του θρόνου, του βασιου και των συντηρητικων άρχων.

Μόλις εισελθόντα οι αντίπαλοι κατέταξαν αυτον περιφρονητικώς μεταξύ των απομειναρίων του μεσαιώνος και τον εθεώρησαν ως «άτομον του τιμαριωτικου και αγροτικου γένους», ό δέ αντιπρόσωπος Βίγκε, εις των άρχαιοτέρων φιλελευθέρων, φκτειρε το ύπουργείον διότι «είχε σύμμαχον άνθρωπον έχοντα τοιαύτας προκατακλυσμαϊακας ιδέας».

Πλην, την αγέρωχον ταύτην και επίπλαστον περιφρόνησιν διεδέξατο επί τέλους ανησυχία τις, έρεθισμός, μαρτυρών άκουσίως περι της αξίας του αντιπάλου και της βίωμης της επιθέσεως αυτου. Μετά πλείστης περιεργείας παρακολουθείται εν ταις αγορεύσει ταύταις ή όλονεν αυξουσα εντύπωσις, ήν παρήγαγον οι λόγοι του βουλευτου Βίσμαρκ εν τε τή δεξιή και τή άριστερῃ. Ο συνήγορος των «άπολωλυτων υποθέσεων» ό μέλλον βραδύτερον να θριαμβεύση, ό πρόμαχος του παρελθόντος εις όν άνηκε τó μέλλον, ό όπισθοδρομικός ήρωας όστις εν τούτοις ήνωει την πολιτικήν και εθνικήν πρόδον ως έμελλε προϊόντος του χρόνου να επιτελεσθή, δηλονότι δια του στενου συνδέσμου των δύο άρχων της φιλελευθέρας και

της μοναρχικης μετά της αναπτύξεως των ήθικων και υλικων δυναμειων του πρωσσιου κράτους, δι' ου επραγματοποιήθη βραδύτερον ή ενότης και ή ισχύς της γερμανικης πατρίδος, ό απηρχαιωμένος ούτος άνθρωπος όσάκις έλάμβανε τον λόγον, εξήγειρεν άείποτε χειροκροτήματα εν τή δεξιῃ, θόρυβον, ανακλήσεις εις την τάξιν, θύελλαν αληθή εν τή άριστερῃ.

Ο Βίσμαρκ δέν ήτο ήρωας εν τή κυρία της λέξεως σημασίῃ και τότε όμως έκεκτῆτο τας άρετάς εκείνας και τά έλαττώματα, άτινα καθιστώσι και σήμερα τον φωνήν αυτου τοσοϋτον επιβλητικήν εν τῷ Ρεϊχστάγ του Βερολίνου. Δέν ήτο ό Νάρκισσος του βήματος, ως απεκαλείτο τότε ό φίλος αυτου Γορτσάκωφ, άλλ' υπερείχε πάντων κατά τó πρωτότυπον της εκφράσεως εν τή αγορεύσει, κατά την εν αυτῇ αποτύπωσιν της ιδίας ατομικότητος, κατά την εν αυτῇ εμφύσησιν της μυστηριώδους και ανεξηγήτου δυναμειως εκείνης, ήν ή αρχαία γλυπτική παρίστα τοσοϋτον εύφυως, χαράττουσα γλώσσαν πυρός επί του μετώπου των άγαλμάτων.

Αρ' ότου έγίνετο από βουλευτου άρχιγομματεως ή εύγλωττία αυτου δέν προώδυσεν ουδέποτε έμερίμνησε να κατατάξη εντέχνως τά επιχειρήματα, ν' αναπτύξη τó θέμα, να καταστήση επαγωγόν την μορφήν του λόγου αυτου. Τῷ έλεψην άείποτε τά όρητορικά κινήματα, τó πολύτιμον τουτο καταφύγιον, τó επιτρέπον εις πολλούς κοινοβουλευτικούς ήρωας να διερμηνεύουσι τας ιδέας και τας πεποιθήσεις δια της μιμικής. Εν έλλείψει τούτου όμως είχε τας εικόνας ζωηράς και απροσδοκήτους, τον δε λόγον διαπεραστικόν, πλήστοντα, αποτυπούμενον, και απομένοντα εις τά έγκατα οίον ειχεν αυτον και ό Κρόμπελλ. Παρενέθει μεταξύ της άτάκτου ύψης του λόγου του σχήματα εξαισία, τó θρηνύ και όξύ εκείνο humor, τó τιτρώσαν μετά σκληρῆς ήδυπαθείας, όπερ δέν εινε «ό λίβας δια τήν ψυχήν» ως απεκαλεί αυτό ό Ιωάννης Παύλος.

Ολόκληρος ό άνθρωπος εκδηλοϋται εν ταύταις ταις πρώταις αγορεύσειν, ό άνθρωπος ό έχων εμπιστοσύνην εις τó κύριον των πεποιθήσεων αυτου, μη έχων ανάγκην δια τουτο να θιγγάνη τας χορδῆς της καρδίας, και μη χρώμενος τῷ γάλακτι της ανθρώπινης προσηγείας the milk of human Rindnesf περι ής λαλεί ό ποιητής.

Πλην εν συνόλω ή εύγλωττία αυτου ήν ή μάλλον κατάλληλος δια τας ιδέας υπέρ των προσμάχει. Εν τή πρώτη αυτου δηλώσει ειπε τά εξής: «Συντάσσομαι μετά της γνώμης εκείνων όστινες σεμνύνονται επί ταις αποτεινομέναις κατ' αυτων επί μισοπαιδείας μουφικῆς άνήκω εις την φάλαγγα εκείνων, ήτις αντιτάσσεται βιαιώς κατά της νοημονεστέρης μερίδος του έθνους.» Έλαθε την στάσιν του προμάχου του χριστιανικου κράτους άκριβώς όπως βραδύτερον παρέστη ως ό πρόμαχος

του νεωτέρου κράτους εκπροσωπούμενου εν τή Kultur Kampf. «Αν αφέλουμεν από του κράτους την θρησκευτικήν ταύτην βάση, θα έχωμεν αντι κράτους τυχαίον άθροισμα δικαιωμάτων, είδός τι προμαχώνος καταλλήλου προς τον πόλεμον πάντων κατά πάντων. Η νομοθεσία τότε αναγεννηθήσεται ουχι πλέον εν των πηγών της αιωνίου αληθείας, άλλ' εν των άριστων και μεταβλητων ιδεων του πνεύματος του διοικουντος τó κράτος ανθρώπου.

«Τό Κράτος, συνεπέρινε, όφείλει να πραγματοποιήση την χριστιανικήν διδασκαλίαν» και οϋτω απεφάνετο κατά της χειροφετήσεως των Έβραίων, και απόθαι μετά φίλκας τον πολιτικόν γάμον, «όστις καθίστα την Εκκλησίαν άπλουν επίτροπον της καταστάτης γραφειοκρατείας.» Ητο αδιάλλακτος εις ό,τι απεώρα εις τον θρόνον και εις την θρησκείαν έφερε τῷ έμβλημα του οϋτως λεγομένου όπισθοδρομικου κόμματος «χριστιανός και πρώστος.»

Ο Βίσμαρκ δύναιται να καυχηθή ότι ήγάπησε την έαυτου πατρίδα μετ' άπειρου στοργής και ότι υπήρξεν ό πρώτος Πρώστος πολίτης. Η επ' αυτου γενομένη άπολογία του πρωσσιου στρατου υπηγορεύθη υπό αίσθηματος άκράτου πατριωτισμου. «Είμεθα Πρώσσοι και τοιοϋτοι επιθυμούμεν να μεινώμεν» όπως δε διαμείνη πράγματι τοιοϋτος, ετάχθη μεταξύ των αντιπάλων της κυριαρχίας του λαου και της καθολικης ψηφοφορίας αποτροπιαζόμενος να συνενώση την «ίσχυράν αυτου βορεινήν φύσιν μετά των δικλυτικων στοιχείων της μεσημβρίας.»

Μόνη ή φιλοπατρία αυτου, ό προς την Γερμανίαν σφοδρός αυτου έρωας, ή μερίμνα αυτου όπως καταστήση βωμάλειαν και διαρκή την πολιτικήν ενότητα, θα εξαγνίσωσι παρά τοις μεταγενεστέροις αυτον επί ταις εξελίξεσιν, ως έσχεν ως βουλευτής και ως άρχιγομματεως και επί ταις μετακιωνικαίς ιδέαις ως άντεπροσώπευσεν.

[Μεταφρασις]

ΔΑΝΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

* Έμπορος γράφων προς άνταποκριτήν του περι σπουδαίας παραγγελίας έτελείωσεν οϋτω την επιστολήν του:

«Εν περιπτώσει που δέν λάθης την επιστολήν μου ταύτην, σε παρακαλώ να μου τῷ γνωστοποιήτης άμέσως.»

* Ο Αγαθόπουλος συναντῃ φίλον, εις όν αναγγέλλει ότι ή σύζυγός του έγέννησε.

— Άρσενικό; έρωτῃ ό φίλος.

— Όχι.

— Α, λοιπόν κορίτσι;

— Μπα, πῶς τῷ ξεύσεις; Είσιαι ό πρώτος όπου έκαμα λόγο.

* * Ο ιδιότροπος Κ . . . δέν ειμφορεί να υποφέρη νυμφευμένον άνθρωπον εις την ύπηρεσίαν του εν τούτοις εις ύπηρετίας τον όποιον προσέλαθε πρό τινος εις πατήρ τριων τέκνων. Έχει όμως τόσα άλλα προτερήματα, ώστε ό κύριός του προσποιείται ότι άγνοεί την κατάστασιν του Νικόλα.

Τελευταίον ό Κ . . . εισελθών αίφνης κατά τινα στιγμήν εις τó δωμάτιον του ύπρετου του, βλέπει αυτον έχοντα πλησίον του τά τρία μικρά του, τά όποια έφιλοδώρει με γλυκύσματα.

— Τί παιδιά ειν αυτά; έρωτῃ αποτόμως και ώργισμένος ό κύριος.

— Αφέντη, ειςε τανύψια του άδελφου μου. Ο Κ . . . δέν ήδυνήθη να μη μειδιήση εις την πονηρίαν του ύπρετου.

* * Πονηρός χωρικός έχων ανάγκην να έλθη εκ Κηφισιάς εις Αθήνας, ήκουσε τον εκεί μένοντα Σ** να λέγη ότι έσκοπέυει και αυτός να καταβῆ εις την πόλιν την αυτήν ήμέραν με τó δικό του άμάξι. Πλησιάζει λοιπόν προς αυτον και τον παρακαλεί με όλον τó σεβας να του κάμη μιαν χάριν.

— Ευχαρίστως, λέγει ό αγαθός Σ**, λέγε, φίλε μου, τί θέλεις;

— Θα με υποχρεώσες πολύ να πάρης μιαν κάππα με τ' άμάξι εις την Αθήνα.

— Καλά, την παίρνω! μα που θα την αφήσω, άμα φθάσω;

— Ω, όσο για αυτό μη σε μέλει! γιατί θα βρισκόμαι ό ίδιος μέσα εις τῷ κάππα.

* * Δήμαρχος μικρού δήμου έπισκέπτετο τας Αθήνας. Είς τον σιδηρόδρομον δύο νεανίσκοι λαβόντες θέσιν εκατέρωθεν του άπλοίου δημάρχου έζήτουν να τον περιπαίξωσι πωλούντες εύφυϊαν.

— Βλέπω, παιδιά, λέγει ό επαρκιώτης, ότι έσείς γελάτε μαζί μου! να 'σας πῶ όμως, δέν ειμαι οϋτε βλάκας, οϋτε άνόητος! εύρίσκομαι άνάμεσα εις τά δύο αυτά.

* * Φοβερός καιούργος είχε καταδικασθή εις θάνατον. Μίαν ήμέραν ό Ιερους των φυλακων έρχεται εις επισκεψίν του και τον εύρίσκει άπησχολημένον να φυλλολογή την Γραφήν.

— Θελεις να σε βοηθήσω, παιδί μου; έρωτῃ ό αγαθός Ιερους! τί μέρος ζητείς να εύρης;

— Ζητώ, αποκρίνεται ό κατάδικος, να εύρω μέρος για να φύγω από 'δὸ μέσα!

Διπλή μορφή: Νὰ ἐμβάλλῃς τὸν δάκτυλόν σου εἰς τὸ ὕδωρ, ἐξάγων δ' αὐτὸν νὰ παρατηρῆς ἐὰν ἔμεινεν ὁπῆ εἰς τὸ ὕδωρ.—Νὰ πιστεύῃς ὅτι μετὰ τὸν θάνατόν σου θὰ ἀφήτῃς κενὸν ἐν τῷ κόσμῳ, οἰκνῆθήποτε θέσιν καὶ ἂν κατέχῃς ζῶν.

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

Ἡ πείρα εἶνε σχολεῖον, τοῦ ὁποῖου τὰ μαθήματα στοιχίζουσιν ἀκριβᾶ· ἀλλ' εἶνε τὸ μόνον, ἐν ᾧ δύνανται νὰ διδαχθῶσιν οἱ ἀνόητοι.

Ἡ αἰτία διὰ τὴν ὁποίαν τόσον ὀλίγα συνοικέσια ἀποβαίνουν εὐτυχεῖ, εἶνε ὅτι αἱ νεάνιδες δαπανῶσι τὸν καιρὸν εἰς τὸ νὰ στήνωσι δίκτυα, καὶ ὄχι εἰς τὸ νὰ κατασκευάζωσι κλωβία.

Οἰονδήποτε πολίτευμα δύναται νὰ εἶνε εὐεργετικόν, ἀρκεῖ νὰ ἐφαρμόζεται συνετῶς.

Ὅταν ἐπὶ τινὰ χρόνον ἐκτελέσωμεν κατ' ἐπιμέλειαν ἀγαθὴν τινὰ πράξιν, ἢ ἐκτέλεσις αὐτῆς ἀποβαίνει ἐν τέλει εὐκολος ὅταν δὲ γείνη εὐκολος, ἀρχίζει νὰ μᾶς εὐχαριστῇ· καὶ ὅταν μᾶς εὐχαριστῇ, ἐκτελοῦμεν αὐτὴν συχνότερον· διὰ τῆς συχνότητος δ' ἐκτελέσεως τὸ πρᾶγμα καθίσταται ἔτις, ἢ δὲ ἔτις εἶνε δευτέρω φύσις· ἐφ' ὅσον δὲ πρᾶγμα τι καθίσταται μάλλον φυσικόν, τόσον ἀποβαίνει μάλλον ἀναγκαῖον, εἰς τρόπον ὥστε δὲν δυνάμεθα πλέον νὰ μὴ τὸ πράξωμεν· τί λέγω; ἐξαικολουθούμεν νὰ πράττωμεν αὐτὸ χωρὶς καὶ νὰ τὸ ἐννοοῦμεν.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Ἄπερίγραφτος εἶνε ἡ χαρὰ τῶν Ἀγγλίδων. Ὁ περὶ ἰδιοκτησίας νόμος χορηγεῖ αὐταῖς ἀπὸ τῆς 1 Ἰανουαρίου 1883 δικαιοῦματα ἴσα σχεδὸν πρὸς τὰ τῶν συζύγων των. Συνοψίζομεν τινὰς ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ λίαν ἐνδιαφέροντος τούτου νόμου.

Αἱ ἐγγαμοὶ γυναῖκες θὰ δύνανται ἀπὸ τοῦδε νὰ διεξάγωσιν αὐταὶ αὐταὶ πάσαι τὰς ὑποθέσεις των, οὐδαμῶς πλέον χρῆζουσιν ἀδείας. Δύνανται ν' ἀποκτώσιν ὡς καὶ νὰ διαθέτωσι πᾶν ὅ,τι ἀνήκει αὐταῖς κατὰ κυριότητα, ἄνευ τῆς παρεμβάσεως τοῦ συζύγου· κατὰ συνέπειαν δύνανται αὐταὶ νὰ υπογράψωσι συμβόλαια καὶ νὰ ἐνάγωσι καὶ ἐνάγωνται ὡς εἰ ἦσαν ἀνύπανδροι. Ἐὰν αὐταὶ ἐνεργῶσιν ἰδίως ἐμπορικὰς πράξεις κηρύσσονται εἰς κατὰστασιν πτωχεύσεως κ.τ.λ.

Ὁ νόμος οὗτος θέλει ἐφαρμοσθῆ μόνον ὡς πρὸς τὰς γυναῖκας, αἰτινες θὰ νυμφευθῶσιν ἀπὸ τῆς 1 Ἰανουαρίου 1883 καὶ ἐφεξῆς.

Ἐν Βογορόδσκ τῆς ἐπαρχίας Μόσχας ὑπάρχουσι κῶμαί τινες καλούμεναι Σαχρόδ, ὧν οἱ κάτοικοι ζῶσιν ἀπὸ ἐπακτιήσεως. Ἐν καιρῷ φθινο-

πώρου αἱ δημόσιαι ἀρχαὶ χορηγοῦσι διςχιλία δι-αβατήρια· μικροὶ δὲ καὶ μεγάλοι, νέοι καὶ γέροντες, διασπιδάζονται πρὸς βορρᾶν καὶ νότον, ἀνατολὴν καὶ δύσιν, βρῦκένυτοι καὶ βραστάζοντες· ἡλικιωστὰ ἐπιπλά, ὡσπερ εἶχον πάθει ὑπὸ πυρκαϊῆς. Κατὰ τὸ ἔαρ ἐπιστρέφουσιν οἰκαδε μεστοὶ ἄρτων καὶ χρημάτων, πλὴν ὅσων ἀπολείπονται χάριν κλοπῆς. Μάτην ἐπειράθη ἡ κυβερνήσης νὰ ἀναστῆλῃ τὸ κακόν, ἕνεκα τῆς πλαστογραφίας διαβατηρίων καὶ ἄλλων συστατικῶν ἐγγράφων εἴτε ὑπὲρ ἀνοικοδομήσεως δῆθεν ναῶν, εἴτε περὶ βοηθείας τῶν αἰφνης δυστυχησάντων.

Ἐν ταῖς 71 ἐπαρχίαις τῆς Ῥωσσίας ὑπάρχουσι 293,445 ἐπαῖται· ἐκατέρου τοῦ φύλου· ἐν τῇ πόλει Μόσχᾳ 25,750, ἐν Λισλανδίᾳ 16,000, ἐν Κουριλανδίᾳ καὶ τῇ ἐπαρχίᾳ Μόσχας 15,000 κλ. Περὶ τὰ 185,232 λαμβάνουσι κανονικὴν ὑποστήριξιν· 102,752 ζῶσιν ἐπακτιοῦντες.

Ἄμερικανός τις, ὀνόματι Urch ἐφεύρεν εὐφυᾶ μηχανὴν δυναμένην νὰ κινῆται ἐπὶ τοῦ ὕδατος. Διὰ τοῦ μηχανήματος τούτου, ὅπερ ἀποτελεῖ ἐν εἶδος θαλασσίου ποδηλάτου (velocipède) ἐποιήσατο ἐσχάτως εἰς Montreal ἐπιτυχεῖς δοκιμασίας.

Συνίσταται τοῦτο ἐκ δύο μικρῶν λέμβων ἐρμητικῶς περραγμένων καὶ ὁμοῦ ἐνουμένων εἰς ἀπόστασιν τεσσάρων ἢ πέντε ποδῶν διὰ λεπτῶν σιδηρῶν βράθιδων. Εἰς τὸ μέσον τῆς συσκευῆς, μεταξὺ τῶν δύο λέμβων, εὐρίσκεται τροχός, δι' οὗ στρέφεται ἑλιξ τοποθετημένη ὀπίσθεν, παρομοίᾳ ταῖς τῶν συνήθων πλοίων. Ὁ χειριζόμενος τὴν μηχανὴν στρέφει διὰ τῶν ποδῶν τὸν τροχὸν ὡς εἰς τὸ σύνθητες ποδήλατον, ἐνῶ συγχρόνως διὰ τῶν χειρῶν διευσθύνει τὸ πηδάσιον.

Ἐν δὲ ἰστίον ἀφαιρούμενον καὶ προστιθέμενον κατὰ θέλησιν, χρησιμεύει· ἐν ταύτῳ καὶ πρὸς διευκόλυνσιν τῆς κινήσεως τῆς μηχανῆς, καὶ ὡς σκέπη τοῦ ἐπιβάτου κατὰ τοῦ ἡλίου ἢ τῆς βροχῆς. Φέρουσα ἀρκούν ἔσμα, ὅπως μὴ ἀνατρέπηται, ἢ συσκευὴ αὕτη δύναται ν' ἀναπλευσθῇ μετ' εὐχερείας καὶ κατὰ τοῦ ἰσχυροτέρου βεύματος.

Κατὰ τὰ πειράματα αὐτοῦ ὁ ταγματάρχης Urch, εἰς ὀλίγας στιγμὰς περιέπλευσε νησὸν τινὰ ἐπὶ παρυσίᾳ πλήθους πολλοῦ. Τὸ δ' ἐκπληκτικώτερον τῆς ἐφευρέσεως ταύτης εἶνε, ὅτι δύναται νὰ ἀντισταθῇ καὶ κατὰ τῶν ἰσχυροτέρων κυμάτων.

Κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος τὸ ἀτμοπλοῖον «Apple-dore» συνήντησε τὸν ταγματάρχην Urch ἐπὶ τῆς συσκευῆς του ἐν τῷ ἀνοικτῷ πελάγει εἰς ἀπόστασιν δεκάτωμιλλίων ἀπὸ τῶν ἀκτῶν τῆς New-Hampshire. Κατάπληκτοι οἱ ἐπὶ τοῦ «Apple-dore» ἐνόμισαν ὅτι βλέπουσι πρὸ αὐτῶν πρωτοφανεῖς τι θαλάσσιον τέρας.

Εἰς ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΣ.